

Bibliográfia

A 2017-ben megjelent, jog- és államtudományi tárgyú könyvek annotált bibliográfiája 2. rész

Folyóiratunkban – e lapszámmal bezárólag – rendszeresen jelenik meg az elmúlt időszak új, hazai szakkönyveiről készült, annotált bibliográfia. Az annotáció a könyv felhasználhatóságáról írott rövid, tényyszerű leírás, amely a bibliográfiai adatok mellett meghatározza a műfajt, illetve röviden körvonalazza a feldolgozott témát és a bemutatott eredményeket is. Mivel folyóiratunk kilencedik évfolyamának két magyar és két angol nyelvű lapszáma jelenik meg, az annotációkat két részletben, az első és a második számban közöljük. A mostani számban a 2017-ben megjelent könyvek második részét dolgozzuk fel. Annak megfelelően, hogy a Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT) csak a 120 oldal terjedelmet elérő munkákat kezeli önálló kiadványként, az ettől jelentősen elmaradó (90 oldal alatti) kiadványokat nem annotáljuk. A bemutatás jogterületenként történik, a jogterületek elnevezésének, az egyes jogterületeken belül pedig a szerzők (szerkesztők) nevének ábécérendjében következik.

Első lépésként ezúttal is egy listát állítottunk össze különböző intézményi könyvtári katalógusok, a Magyar Országos Közös Katalógus (MOKKA), illetve az Országos Széchényi Könyvtár interneten is közzölt adatai alapján. Emellett kiadók honlapján, hírlevelekben, a szerzők publikációs listáiban és saját könyvespolcainkon is kutattunk. Gyűjtőmunkánkat jelentős mértékben segítette a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtára (DEENK), amely köteles könyvtárként a hazai kiadványok gyűjtését, feldolgozását, illetve részben – a mienkhez képest némileg eltérő szempontok szerint – annotálását is elvégzi.

A leírások elkészítése során általában a szerzők, kiadók által készített fülszövegeket, ajánlásokat, illetve a kötetekről készült recenziókat is igyekszünk fellelni és hasznosítani. Az annotációk azonban minden esetben úgy készültek, hogy magát az adott könyvet is a kezünkbe vettük, s ehhez, ha kellett, könyvtárközi kölcsönzéssel vagy más intézményekben dolgozó kollégáktól megkértük. Az annotációk tehát önálló feldolgozó munka eredményei.

A leírások első, rövidebb része tartalmazza a könyvészeti adatokat (cím, szerző/szerkesztő, a kiadó neve, a kiadás helye és éve) az arra való utalással, hogy van-e a könyvben bibliográfia (irodalomjegyzék), illetve hogy a könyv milyen műfajba sorolható be. A terjedelmet oldalszámban adjuk meg, s közöljük a kötet azonosítására szolgáló ISBN-t, illetve sorozatok esetében az ISSN-t is. A második rész röviden leírja az alkotót, illetve alkotókat. Ezt követően (a változatlan utánnomá-

sok kivételével) általában 6-12 sor terjedelemben számba vesszük a mű tárgykörét, főbb eredményeit. Az eredmények részletes értékelését azonban nem végezzük el (recenziósintű bemutatást nem végzünk). A sokszerzős, illetve a gyűjteményes munkák esetében nem kerül sor valamennyi szerző név szerinti megemlítésére, s a tanulmányok számától, tematikai egymáshoz kapcsolódásától függ, hogy minden témát megnevezünk-e. A felsőoktatási tananyagok, jogszabályközlések bemutatását a lehető legtömörebben végezzük el. A műfaj sajátosságaiból következően az annotáció nem tekinthető az adott műre történő szakirodalmi hivatkozásnak.

Az annotációk szerzői valamilyen formában kivétel nélkül kapcsolódnak a Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Karához, legyen szó munkatársainkról, óradóinkról vagy jelenlegi és volt hallgatóinkról. Az annotációk végén szereplő monogramok, *rövidítések* feloldása a következő: Ábrók Kamilla (Á. K.) joghallgató, Balogh Judit (B. J.) egyetemi docens, Bak Adrienn (Bak A.) joghallgató, Biczó András (B. A.) PhD-hallgató, Bihari Erika (B. E.) PhD-hallgató, Boros Sándor (B. S.) joghallgató, Deák Izabella (D. I.) kutatási asszisztens, Falusi Bernadett (F. B.) PhD-hallgató, Fazekas Flóra (F. F.) egyetemi adjunktus, Ficsor Krisztina (F. K.) egyetemi adjunktus, Fodor László (F. L.) egyetemi tanár, Gönczi Barbara (G. B.) joghallgató, Handlery Anna (H. A.) joghallgató, Kincses András (K. A.) joghallgató, Kiss Gergely Árpád (K. G. Á.) PhD-hallgató, Mazsu Dániel (M. D.) PhD-hallgató, Megyeri-Pálffy Zoltán (M. P. Z.) egyetemi adjunktus, Pápa Laura (P. L.) joghallgató, Sipos Marcell (S. M.) PhD-hallgató, Szabó Béla (Sz. B.) egyetemi tanár, Szepesi Bettina (Sze. B.) PhD-hallgató, Szilágyi Dániel (Sz. D.) PhD-hallgató, Bartha-Tóth Fanni (T. F.) PhD-hallgató, Turányi Noémi (T. N.) PhD-hallgató, Vasas Tamás (V. T.) PhD-hallgató, Újvári Emese (Ú. E.) egyetemi adjunktus.

ALKOTMÁNYJOG

- *Demokrácia, jogállam, közigazgatás. Ünnepi tanulmányok Csefkó Ferenc 70. születésnapjára*
Bencsik András–Horváth Csaba (szerk.)
Pécs-Baranyai Értelmiségi Egyesület, Pécs, 2017
Tanulmánykötet. Terjedeleme: 399. Bibliográfia a lábjegyzetben.
ISBN 978 963 12 8008 1
- Az ünnepi tanulmánykötet Csefkó Ferenc, a pécsi jogi kar Közigazgatási Jogi Tanszékének címzetes egyetemi docense tiszteletére készült, 70. születésnapja alkalmából. A kötetben huszonnyolc jogtudományi írás található harmincegy szerző – köztük egyetemi oktatók, miniszterek, alkotmánybírók, főjegyzők – tollából. A címnek megfelelően a szerkesztők négy nagy téma köré csoportosították a tanulmányokat, így olvashatunk írásokat az állam és a jog alapproblémái, a közigazgatási jog és a közigazgatási eljárás, az önkormányzatiság alapkérdései, valamint a társadalomelmélet köréből is. (Bak A.)

- *Egyes politikai jogok bemutatása: a gyülekezési jog és a petíciós jog alkotmányos szabályozása Magyarországon és a világ más országaiban*
Bódi Stefánia
Püski, Budapest, 2017
Monográfia. Terjedelem: 211. Bibliográfia: 189–211. és a fejezetek végén.
ISBN 978 963 302 211 5
- A szerző a Nemzeti Közszolgálati Egyetem oktatója. A monográfia egybeszerkesztve tartalmazza a szerző korábban megjelent írásait, kiegészítve új kutatási eredményekkel. A szerző igyekszik teljes képet adni a gyülekezési jognak az emberi jogok rendszerén belül elfoglalt helyéről, valamint a szólásszabadsággal való összefüggéseiről, és a „hagyományos” értelemben vett gyülekezési jog mellett tárgyalja a petíciós jogot is. A magyar gyülekezési és petíciós jogi szabályozás mellett áttekinti az angol, az amerikai, a német, a holland, a francia és a cseh szabályozást is. A monográfia az alapjogi összefüggések vizsgálata és a széles körű nemzetközi elemzések alapján, az alkotmánybírói gyakorlatra is tekintettel *de lege ferenda* javaslatokat is megfogalmaz. (D. I.)
- *A szabadságszerető embernek. Liber Amicorum István Kukorelli*
Chronowski Nóra–Pozsár-Szentmiklósy Zoltán–Smuk Péter–Szabó Zsolt (szerk.)
Gondolat, Budapest, 2017
Tanulmánykötet. Terjedelem: 901. Bibliográfia a lábjegyzetekben.
ISBN 978 963 693 770 6
- Mind terjedelmét, mind a szerzők névsorát tekintve mértékadó tanulmánykötet állt össze Kukorelli István professzor, volt alkotmánybíró 65. születésnapja tiszteletére. A kötet nemcsak az ünnepelt szűk szakterületéről érkező írásokat tartalmaz, hanem azon túli, az ünnepeltet foglalkoztató témaköröket is tárgyal. A szerzők között vannak három jogi kar oktatói, pályatársak, tanítványok és barátok. Az írások közül 75 tanulmány, amelyek az alkotmányfejlődés, alkotmánytörténet, rendszerváltoztatás, parlamentarizmus, alkotmánybíráskodás, illetve az egyetem- és közösségépítés témái köré rendeződnek. Ezek mellett a kötetben az ünnepelt több mint húsz tisztelője személyes hangvételű köszöntőjét is olvashatjuk. (D. I.)
- *Választójogi és népszavazási kommentárok*
Cserny Ákos–Péteri Attila (szerk.)
(Sorozat: Közigazgatási és jogi kiadványok)
Második, átdolgozott és kiegészített kiadás. Wolters Kluwer, Budapest, 2017
Kommentár. Terjedelem: 552. Bibliográfia nincs. ISBN 978 963 295 698 5
- A szerzők egyetemi oktatók. A kiadvány a címben jelzett két tárgykör teljes hazai joganyagának – így az országgyűlési képviselők választásáról, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról, valamint az Európai Parlament magyar tagjainak választásáról szóló törvények – kommentárját tartalmazza, továbbá ismerteti és kommentálja a nemzetiségi önkormányzati képviselők választási rendjét, és kitér a választási eljárásról szóló törvény bemutatására is. A szerzők az első kiadást kiegészítették a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvényhez fűzött kommentárral. (D. I.)

- *A nemzetbiztonság kihívásainak hatása a magánszférára*
Csink Lóránt (szerk.)
(Sorozat: A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi karának könyvei. Tanulmányok, ISSN 2061-7240; 40.)
Pázmány Press, Budapest, 2017
Tanulmánykötet. Terjedelem: 290. Bibliográfia a lábjegyzetekben.
ISBN 978 963 308 319 2
- A szerzők egyetemi oktatók, PhD-hallgatók, gyakorlati szakemberek. A kötet célja, hogy gyakorlatias megközelítésben mutassa be a magánszféra és a nemzetbiztonság kapcsolódási pontjait, vagyis hogy hogyan hangolható össze a szabadság és a biztonság. A szerzők alap gondolata: „biztonság nélkül nincs szabadság, de a szabadság nélküli biztonság értelmezhetetlen”. A kötet tárgyalja többek között a titkos információgyűjtés, a minősített adatok védelme, a különleges jogrend és a terrorizmusellenes intézkedések egyes kérdéseit, és a hazai szabályozás mellett Németország, Franciaország és az Egyesült Királyság megoldásait is bemutatja. (G. B.)
- *Összehasonlító módszer az alkotmányjogban*
Csink Lóránt–Schanda Balázs (szerk.)
(Sorozat: A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi karának könyvei. Tanulmányok, ISSN 2061-7240; 39.)
Pázmány Press, Budapest, 2017
Tanulmánykötet. Terjedelem: 462. Bibliográfia a lábjegyzetekben.
ISBN 978 963 308 306 2
- A szerzők a PPKE JÁK, az NKE és az SZTE ÁJK oktatói. A kötet alapját adó kutatás az Igazságügyi Minisztérium A jogászképzés színvonalának emelését célzó programja keretében valósult meg. Ahogy a szerzők a kötet előszavában megfogalmazzák, kevés területen olyan nagy a szakadék elmélet és gyakorlat között, mint az összehasonlító alkotmányjog esetében. Így az említett kutatás során azt tűzték ki célul, hogy az összehasonlító jog elmélete és gyakorlata közti hídépítéshez hozzájáruljanak. Erre tekintettel a kötetben egyrészt az elméleti paradigmákat (pl. globalizáció és nemzeti identitás, jogállamiság, jogrendszerek sajátosságai) kívánták a gyakorlat számára könnyebben hasznosítható módon bemutatni, másrészt az összehasonlító módszert egyes jogintézmények (pl. államfő, törvényhozás és végrehajtás, alkotmánybíráskodás, bíróságok és ügyészségek) vonatkozásában alkalmazni. A kötet elektronikusan teljes terjedelmében, ingyenesen hozzáférhető a PPKE JÁK honlapján. (Á. K.)
- *Az alkotmányos párbeszéd: a többszintű alkotmányosság alkotmánytana és gyakorlata a 21. században*
DRINÓCZI Tímea
MTA TK JTI, Budapest, 2017
Monográfia. Terjedelem: 340. Bibliográfia: 319–340. és a lábjegyzetekben.
ISBN 978 963 418 013 5
- A szerző egyetemi oktató. Monográfiája, amely MTA doktori értekezésén alapul, az alkotmányos demokráciákban a 21. században megfigyelhető alkotmányos pár-

beszéd egyes alapvető kérdéseit mutatja be. Így érinti az állami szuverenitás, a hatalommegosztás, az alkotmányozás és alkotmánymódosítás, a tisztességes eljárásról való jog, a vallásszabadság és a választási jog területét, amelyeket nemzetközi összehasonlításban, illetve az EJEB és az EUB gyakorlata alapján elemez. A szerző az alkotmányos párbeszéd elméletének segítségével egyes új alkotmányjogi problémák megoldásához és a bevett alkotmányos elvek továbbfejlesztéséhez kíván hozzájárulni, bemutatva az alkotmányos párbeszéd hazai alkalmazásának lehetőségeit. A kötet áttekinti a 2010–2014 közötti magyar alkotmányfejlődés minden fontosabb részkérdését, és azok összegzéseként átfogó alkotmányos jelen- és jövőképet alkot. A mű elektronikusan teljes terjedelmében, ingyenesen hozzáférhető az MTA TK JTI honlapján. (D. I.)

- *A személyiség és védelme: az Alaptörvény VI. cikkelyének érvényesülése a magyar jogrendszeren belül*
 Görög Márta–Menyhárd Attila–Koltay András (szerk.)
 ELTE ÁJK, Budapest, 2017
 Tanulmánykötet. Terjedelem: 420. Bibliográfia a lábjegyzetekben.
 ISBN 978 963 284 949 2
- A kötet az ELTE ÁJK, a PPKE JÁK és a SZTE ÁJK közös kutatásának eredményeit mutatja be, amely az Igazságügyi Minisztérium A jogászképzés színvonalának emelését célzó programjának keretében valósult meg. A tanulmánykötet átfogó képet ad a személyiségvédelem aktuális kérdéseiről, a magyar szabályozás és gyakorlat hatékonyságáról, a társadalmi szempontból leginkább érzékeny problémák kezelésének lehetőségeiről. Az írások érintik a magánélethez való jog egyes részaspektusait (például közszereplők, fogvatartottak, internethasználók, rendőrök tekintetében), a joggyakorlat aktuális kérdéseit (például az internetes kommentek vagy a filmalkotás területén), a jogérvényesítési lehetőségeket (az ombudsmani gyakorlatot és a bírói jogalkalmazást), és külön fejezetben foglalkoznak a személyes adatok védelméhez való jog tartalmával és gyakorlatával. A kötet elektronikusan teljes terjedelmében, ingyenesen hozzáférhető a www.eltereader.hu honlapon. (Á. K.)
- *Államszervezet és államiság Magyarország Alaptörvényében*
 Kiss György (szerk.)
 Dialóg Campus, Budapest, 2017
 Konferenciakötet. Terjedelem: 158. Bibliográfia a lábjegyzetekben és a fejezetek végén. ISBN 978 615 5764 69 1
- A kötet a magyar Alaptörvény létrejöttének ötödik évfordulója tiszteletére rendezett konferenciasorozat egyik állomásán, a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen elhangzott előadások írásos változatát tartalmazza. A konferencia előadásai az Alaptörvény elfogadása körüli vitákat (Szájer József), a történeti alkotmányt (Horváth Attila), az állam és közigazgatás kapcsolatának alaptörvényi megjelenését (Varga Zs. András), a rendészet és a katonaság alaptörvényi kereteit (Orosz Zoltán, Finszter Géza) és az Alaptörvény szimbolikáját (Halász Iván) járták körül. A kötet elektronikusan teljes terjedelmében, ingyenesen hozzáférhető az NKE honlapján. (D. I.)

- *Sajtószabadság és médiajog a 21. század elején 4.*
Koltay András–Török Bernát (szerk.)
Wolters Kluwer, Budapest, 2017
Tanulmánykötet. Terjedelem: 526. Bibliográfia a lábjegyzetekben.
ISBN 978 963 295 670 1
- A kötet az MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpontja keretében megalakult Médiatudományi Kutatócsoport kiadványa, amely a „Sajtószabadság és médiajog a 21. század elején” című sorozat negyedik, záró kötete. Az így már csaknem 2500 oldalas széria negyedik kötete a médiaszabályozás, az új média, a személyiségi jogok, illetve a választási eljárások kérdéseit járja körül. A tanulmányok a hazai médiajog, jogalkotás és jogalkalmazás mai helyzetét nemcsak bemutatják, hanem szélesebb kontextusba, euroatlanti összefüggésbe is helyezik. A szerkesztőket valamennyi kötet összeállításakor az a cél vezérelte, hogy a közéleti-politikai vitákkal telített mediaszabályozás és szólásszabadság területén a vizsgált kérdések tudományos-szakmai szempontjaira irányítsák a figyelmet. (D. I.)
- *100 éves a magyar iszlámtörvény*
Köbel Szilvia–Tóth J. Zoltán (szerk.)
(Sorozat: Acta Caroliensia Conventorum Scientiarum Iuridico-Politicarum, ISSN 2063-4757; 20.)
KRE ÁJK, Budapest, 2017
Tanulmánykötet. Terjedelem: 161. Bibliográfia a lábjegyzetben.
ISBN 978 963 9808 78 2
- A magyar iszlámtörvény, az iszlám vallás hazai elismeréséről szóló 1916. évi XVII. tc. megszületésének 2016-ban volt a századik évfordulója. A kötet az ezen alkalmából a KRE-n rendezett konferencián elhangzott 13 előadás írott változatát adja közre. Az előadók többségében jogi egyetemi oktatók, de találunk közöttük vallásjogászt, nemzetközi tanulmányok szakértőt, EMMI főosztályvezetőt és író-történészt is. A jogtörténeti, jogdogmatikai, alapjogi és jogalkotástani megközelítéssel készült egyes írások áttekintik az iszlám elismerésével kapcsolatos magyar jogtörténeti előzményeket, elemzik a magyar iszlám közösség új egyházi státuszát, bemutatják az iszlám jogot és a nemzetközi aktualitásokat. (K. A.)
- *Hány éves az Alaptörvény? A régi-új kérdése az Alaptörvényben*
KUKORELLI István
Gondolat, Budapest, 2017
Tanulmánykötet. Terjedelem: 268. Bibliográfia az egyes tanulmányok végén és a lábjegyzetekben. ISBN 978 963 693 743 0
- A szerző alkotmányjogász, volt alkotmánybíró, az ELTE ÁJK professzora, az MTA doktora. A tematikus tanulmánykötet a 2014–2017 között született írásaiból, konferenciákon elhangzott előadásaiból válogat. A kötet első része inkább elméleti, alkotmányjogi írásokat tartalmaz, a második inkább történeti és személyesebb hangvételű, köszönhetően annak, hogy a szerző résztvevője volt az alkotmányos rendszerváltozás folyamatainak, ezért néhány visszaemlékezése, vele készült interjú is található ebben a fejezetben. A könyv nagy vonalakban a 20. század közepétől 2016-ig követi nyomon a magyar állam és alkotmány történetét, központi

témája azonban az 1989–90-es alkotmányos rendszerváltozás. A professzor arra keresi a választ, hogy sikeresnek tekinthető-e alkotmányjogi értelemben a rendszerváltozás, vagy alappal tehető a mai napig bíráló tárgyává. (D. I.)

- *Köz/érdek: elméleti és szakjogi megoldások egy klasszikus problémára*
Lapsánszky András–Smuk Péter–Szigeti Péter (szerk.)
(Sorozat: A Széchenyi István Egyetem Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Karának kiadványai. Juris dictio, ISSN 2416-1500)
Gondolat, Budapest, 2017
Tanulmánykötet. Terjedelem: 652. Bibliográfia az egyes tanulmányok végén és a lábjegyzetekben. ISBN 978 963 693 764 5
- A kötet a Széchenyi István Egyetem jogi karán megvalósult kutatás eredményeit adja közre, amelyben az Alkotmányjogi és Politikatudományi, a Jogelméleti, a Közigazgatási és Pénzügyi Jogi, valamint a Nemzetközi Köz- és Magánjogi Tanszék oktatói és hallgatói vettek részt, és amely az Igazságügyi Minisztérium jogászképzés színvonalának emelését célzó programja keretében valósult meg. A kötet célja a közérdek fogalmának újragondolása, újraértelmezése, a magától értetődő „bevett” alkalmazás megkérdőjelezése a jogtudományban és a joggyakorlatban. A szerzők célja a kutatással az volt, hogy a közérdek ne csupán a magánérdekekkel folyamatos harcban álló jelenségként jelenjen meg, hanem a társadalom szolgálatában álló, az egyes magánérdekek összegzéseként is vizsgálható legyen. A közérdek, közjó, közakarat fogalmát körüljáró írások a jogelmélet, az uniós jog, az alkotmányjog és a közigazgatási és pénzügyi jog témaköreihez kapcsolódnak. A kötet elektronikusan teljes terjedelmében, ingyenesen hozzáférhető a Széchenyi István Egyetem honlapján. (Á. K.)
- *Emberi jog: tanulmánykötet*
Papp László J. (szerk.)
DE ÁJK Praetor Szakkollégium, Debrecen, 2017
Tanulmánykötet. Terjedelem: 147. Bibliográfia a lábjegyzetekben.
ISBN 978 963 473 978 4
- A debreceni jogi karon működő Praetor Szakkollégium keretében megjelent kötet a szakkollégium hallgatóinak írásait közli, amelyek témájukban mind valamilyen emberi jogi problémához kapcsolódnak. Így olvashatunk a kötetben az abortusz és az azonos neműek házassága megítéléséről, a nemzetiségek vagy a gyermekek jogainak érvényesíthetőségéről, illetve a menedékkjoggal kapcsolatos kérdésekről is. (F. F.)
- *A szólásszabadság amerikai hagyományának magyarázata. Joggyakorlat alkotmányos értékek és a társadalmi kontextus ölelésében*
POST, Robert C.
Koltay András–Török Bernát (szerk.)
Bakonyi László et al. ford.
Wolters Kluwer, Budapest, 2017
Tanulmánykötet. Terjedelem: 792. Bibliográfia a lábjegyzetekben.
ISBN 978 963 295 702 9

- Robert C. Post a szólásszabadság irodalmának nagy hatású alakja. Kötete eltér a szokásos, magyarra fordított külföldi művektől, hiszen eredeti angol nyelvű változata nincsen. A közzétett tanulmányokat a szerző a kötet szerkesztőivel együttműködve úgy válogatta össze, hogy azok átfogó képet adjanak a társadalmi kommunikáció jogi megközelítéséről. A kötet első része azokat az írásokat öleli fel, amelyekben Post a szólásszabadság igazoló értékeinek kérdését járja körül. A második rész a demokratikus legitimitáció magyarázatában Postnál központi szerephez jutó jogi kategóriát, a társadalmi diskurzust járja körül. A harmadik és negyedik rész a könyv első felében kidolgozott alapokra építve a szólásszabadság kérdéskörének néhány nevezetes problémáját vizsgálja, így a kampányfinanszírozás alkotmányjogi vetületeit, a rasszista szólást, a blaszfémia jogi megítélését és a szólásszabadság és a magánszféra kapcsolatát. (D. I.)
- *A szólásszabadság káprázata. A szólásszabadság brit, amerikai és francia klasszikusainak szöveggyűjteménye*
Reményi Édua–Koltay András (szerk.)
Reményi Édua ford.
Wolters Kluwer, Budapest, 2017
Tanulmánykötet. Terjedelem: 562. Bibliográfia a lábjegyzetekben.
ISBN 978 963 295 682 4
- A szerkesztők e kötetben azokat a brit, amerikai és francia írásokat gyűjtötték egybe, amelyek a szólás- és sajtószabadság elvi kérdéseit feszegetik, és amelyek az elmúlt évszázadokban-évtizedekben méltán váltak klasszikussá, megkerülhetetlen hivatkozási ponttá. A brit–amerikai fejezetben (amelyhez Horkay Hörcher Ferenc írt bevezető esszét) többek között Milton, Blackstone, Bentham vagy Benjamin Franklin írásait, illetve az amerikai Legfelsőbb Bíróság mérföldkönek számító döntéseit is olvashatjuk; a francia fejezetben (amelynek bevezetőjét Ludassy Mária írta) találkozhatunk például Condorcet, Mirabeau vagy Victor Hugo esszéivel. A közölt szövegek nagyrészt eddig részben vagy egészben magyarul hozzáférhetetlenek voltak. (F. F.)
- *Demokrácia, piacgazdaság, hatalommegosztás*
Smuk Péter (szerk.)
Gondolat, Budapest, 2017
Tanulmánykötet. Terjedelem: 306. Bibliográfia az egyes tanulmányok végén és a lábjegyzetekben. ISBN 978 963 693 843 7
- A mű a Széchenyi István Egyetem Alkotmányjogi és Politikatudományi Tanszékének nemzetközi kutatási projektjét lezáró tanulmánykötet. A kutatás átfogó hipotézise az volt, hogy Magyarország Alaptörvényének értékrendje és az Alaptörvénybe foglalt közpénzügyi fejezet megújult környezetet jelent az állam és a kormányzat hatáskörei és politikái számára. Tehát a közpénzügyek alaptörvényi szabályozása nem csupán az állam és annak pénzügyei fenntarthatóságát szolgálja, hanem a hatalommegosztás sajátos dimenzióját adja, és így kell egyszerre biztosítania a hatékony kormányzást és a demokratikus jogállami garanciák érvényesülését. A magyar és angol nyelvű, dogmatikai elemzésekre és összehasonlító jogi módszertanra épülő tanulmányok ebből az alapgondolatból indulnak ki,

és felölelik az állami szervek hatáskörével, egyes közpolitikákkal, az alkotmányos közpénzügyekkel, a tulajdonhoz való joggal, a piacgazdaság sajátosságaival vagy a közérdek meghatározásával kapcsolatos kérdéseket. A kötet elektronikusan teljes terjedelmében, ingyenesen hozzáférhető a Széchenyi István Egyetem honlapján. (D. I.)

■ *Különvéleményen a jogállamért! Stumpf István alkotmánybíró különvéleményei 2010–2017*

Smuk Péter (szerk.)

Gondolat, Budapest–Győr, 2017

Gyűjteményes kötet. Terjedelem: 207. Bibliográfia nincs. ISBN 978 963 693 813 0

- A kötetet a győri jogi kar Alkotmányjogi és Politikatudományi Tanszékének munkatársai állították össze Stumpf István alkotmánybíró hatvanadik születésnapjára. A kötetben az ünnepelt által szerzőként jegyzett alkotmánybírói különvéleményei olvashatóak (tehát a mások által jegyzett különvélemények, amelyekhez csatlakozott, illetve párhuzamos indokolásai, amelyek a különvélemények határát súrolják, nem részei a gyűjtésnek). A több mint 40 különvélemény az alkotmányjog legkülönbözőbb területeihez kapcsolódik, így többek között a véleménynyilvánítási szabadsághoz, a választójoghoz, az önkormányzatisághoz és népszavazási kérdésekhez. (D. I.)

■ *Reinventing Government. Constitutional Changes in Hungary*

STUMPF István

Gondolat, Budapest, 2017

Tanulmánykötet. Terjedelem: 212. Bibliográfia: 210–212. ISBN 978 963 693 834 5

- A szerző jogász, politológus, egyetemi tanár, 2010–2019 között az Alkotmánybíróság tagja. Kötetében az Alaptörvény és a kapcsolódó jogszabályi változások alapján 2011 óta Magyarországon bekövetkezett államszervezeti változások bemutatására és elemzésére vállalkozik. A jogszabályi környezet áttekintése mellett értelmezi az Alkotmánybíróság vonatkozó döntéseit, és a jogi fejleményeket a tudományos és politikai viták kontextusában is értékeli. A kötet három fejezetben a szerző által alkotmánybírói megbízatása alatt írt kilenc tanulmányt, illetve esszét ad közre, amelyekben vissza-visszatérnek a leginkább fontosnak tartott alkotmányjogi kérdések, mint a bírói aktivizmus, a hatalommegosztás, a rendszer-váltás vagy a 2011-es alkotmányozási eljárás értékelése. (F. F.)

■ *Szakmai elemzések a jogszabályok hatályosulásának vizsgálatára*

Szabolcsi László–Juhász Zoltán–Varga Éva Csilla (szerk.)

Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó, Budapest, 2017

Tanulmánykötet. Terjedelem: 207. Bibliográfia a lábjegyzetekben.

ISBN 978 615 5710 10 0

- A kötet az Igazságügyi Minisztérium által végzett szakmai elemző tevékenységet mutatja be, amely célja elsősorban, hogy tárgyyszerű háttéranyagokkal segítse a kodifikációs munkálatokat, hozzájáruljon a jogalkotás minőségének javulásához. Az összeállításban megtaláljuk többek között az új polgári perrendtartáshoz és az

új közigazgatási eljárási törvényhez kapcsolódó minisztériumi elemzéseket, valamint szakmai háttér tanulmányokat olvashatunk például a törvényességi felügyelet jogintézményének hazai szabályozásáról. Az elemzések alapvetően a vonatkozó bírósági ítéleteken (ideértve az AB és az EJEB gyakorlatát), a joggyakorlaton és az igazságügyi statisztikai adatokon alapulnak, de reflektálnak a vonatkozó szakirodalomra is. (P. L.)

- *Bérc avagy a joguralom útjai. Alkotmány- és politikaelemzések száz tételben, 2005–2015*
SZENTPÉTERI NAGY Richard
Noran Libro, Budapest, 2017
Tanulmánykötet. Terjedelem: 479. Bibliográfia a lábjegyzetekben.
ISBN 978 615 5667 63 3
- A szerző a Nemzeti Közszolgálati Egyetem oktatója. Kötete a 2005 és 2015 között íródott alkotmányjogi és politológiai elemzéseit tartalmazza száz fejezetben. A mű által felölelt évtizedben előbb az Alkotmány, majd az Alaptörvény volt hatályban: a szerző mindkét alapokmány tartalmát kritikusan elemzi. Az Alkotmány kapcsán kitér például a határon túli magyarok helyzetére vagy a konstruktív bizalmatlansági indítványra; az Alaptörvény kapcsán többek között annak legitimációjával, preambulumaival és annak szakrális jellegével is foglalkozik. A magyarországi kormányzásról, annak lehetőségeiről és útjairól a rendszerváltástól 2015-ig terjedő időszakra nézve olvashatunk elemzéseket, ideértve a jelenleg is hatalmon lévő kormány tevékenységét, illetve a kormányformával, valamint a hatalmi ágak tényleges elválásával kapcsolatos aktuális kérdéseket. (P. L.)
- *A honvédelmi alkotmányosság 30 éve Magyarországon, 1988–2017*
TILL Szabolcs
Zrínyi, Budapest, 2017
Monográfia. Terjedelem: 319. Bibliográfia: 295–317. és a lábjegyzetekben.
ISBN 978 963 327 543 6
- A szerző 30 éves honvédelmi tapasztalattal rendelkező ezredes. Munkája, amely a 2015-ben a politikatudományok területén megvédett doktori értekezésén alapszik, a rendszerváltástól napjainkig tekinti át a magyar honvédelmi jogalkotást, különösen annak alkotmányos szintű – meglehetősen nagy volumenű – változásait a megjelölt időszakban. Ezzel egy átlátható és hatékony jövőbeli szabályozási rendszer kialakításához is hozzá kíván járulni. A kötet az államszervezeti keretek, az irányítási kérdések vagy a különleges jogrendre vonatkozó szabályozás áttekintése mellett a kapcsolódó alapjogi problémákra (mint a lőfegyverhasználat vagy a véleménynyilvánítási szabadság egyes részkérdései) is kitér. (K. A.)
- *5 éves az Alaptörvény. Válogatás az ünnepi konferenciasorozat beszédeiből*
Vízkelety Mariann (főszerk.)
Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó, Budapest, 2017
Konferenciakötet. Terjedelem: 301. Bibliográfia a lábjegyzetekben.
ISBN 978 615 5710 11 7

- A kötet az Alaptörvény elfogadásának ötödik évfordulója alkalmából 2016-ban rendezett konferenciasorozatban (így Debrecenben, Budapesten, Esztergomban, Székesfehérváron és Ópusztaszeren) elhangzott előadásokból válogat. A szerzők többségükben jogászok (köztük olyanok is, akik az oktatás mellett közéleti szerepet is betöltenek), de találunk köztük egyházi és egyetemi vezetőket is. A tanulmányok alapjául szolgáló előadásokból az olvasó képet kaphat az Alaptörvény történetéről, előzményeiről, a történeti alkotmányhoz való viszonyáról, valamint a jelent foglalkoztató aktuális kérdésekről: például az igazságszolgáltatás átalakulásáról, a honvédelemről, a nemzetállami keretekben gyakorolt állami szuverenitásról vagy a globalizáció okozta kihívásokról is. (D. I.)

EURÓPA-JOG ÉS NEMZETKÖZI JOG

- *Bevezetés az Európai Unió belső piacának jogába és joggyakorlatába*
ANGYAL Zoltán
ME ÁJK Európai és Nemzetközi Jogi Intézet, Miskolc, 2017
Egyetemi jegyzet. Terjedelem: 220. Bibliográfia: 213–220. és a lábjegyzetekben. ISBN 978 615 80212 3 4
- A szerző a miskolci jogi kar tanszékvezető egyetemi docense. A tankönyv célja, hogy átfogó és átlátható rendszerbe foglalja össze az Európai Unió belső piacára vonatkozó szabályokat és joggyakorlatot. A területre vonatkozó elsődleges és másodlagos jogi normákat az Európai Unió Bírósága vonatkozó joggyakorlatával egészíti ki. Nem törekszik a téma teljes körű, valamennyi részterületre vonatkozó feldolgozására, hanem az alap- és mesterszakos hallgatók számára tankönyvként, a gyakorló jogászoknak kézikönyvként kíván szolgálni. (M. D.)
- *Szuverenitás és államiság az Európai Unióban. Kortárs kérdések és kihívások*
Chronowski Nóra (szerk.)
ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2017
Tanulmánykötet. Terjedelem: 278. Bibliográfia a lábjegyzetekben. ISBN 978 963 284 917 1
- A szerzők egyetemi oktatók, kutatók, PhD-hallgatók. A kötet az Igazságügyi Minisztérium támogatásával, 2017 januárja és szeptembere között megvalósult, Terület, lakosság, főhatalom a 21. században című kutatási projekt keretében született. A projekt egyik legfontosabb célkitűzése az volt, hogy a szuverenitás és az államiság kérdéskörét az európai alkotmányos térség sajátos kontextusában vizsgálja, így a kötetben helyet kapott tanulmányok döntően az állami szuverenitás olyan aktuális kihívásaival foglalkoznak, amelyek az Európai Unió tagállamait e minőségükben érintik. A vizsgált témakörök között megjelennek az uniós és tagállami jogok közötti kollíziós viták, illetve a tagállami alkotmánybíróságok és parlamentek lehetőségei azok megoldásában, továbbá több tanulmány is foglalkozik a migráció, valamint a nemzetközi alapjogvédelem területein felmerülő, állami szuverenitást érintő kérdésekkel. (Sz. D.)

- ***Az európai uniós koordináció Magyarországon és a magyar nemzeti érdek az Európai Unióban***
CSATLÓS Erzsébet
(Sorozat: Fundamenta Fontium Juris Administrationis, ISSN 2061–1609)
Iurisperitus, Szeged, 2017
Monográfia. Terjedelem: 144. Bibliográfia: 135–144. ISBN 978 615 5411 49 6
- A szerző a szegedi jogi kar oktatója, aki monográfiájában a magyar közigazgatás és az Európai Unió intézményrendszere közötti kapcsolatot elsősorban a magyar nemzeti érdekek kialakításának és azok uniós döntéshozatalban való képviselőkénti szerepéről vizsgálja. A kötet ennek keretében mind a tagállami érdekérvényesítés uniós intézményrendszeren belüli fórumait, mind pedig az uniós ügyek kormányzati koordinációjának hazai rendszerét mutatja a végrehajtó hatalmi ág szerepe mellett kitérve a magyar Országgyűlést megillető jogkörökre is az uniós jogalkotási és döntéshozatali folyamatban. (Sz. D.)

- ***Az Európai Unió joga***
GOMBOS Katalin
Patrocinium, Budapest, 2017
Tankönyv. Terjedelem: 359. Bibliográfia nincs. ISBN 978 963 413 183 0
- A szerző az NKE Európai Köz- és Magánjogi Tanszékének vezetője, kúriai bírósági tanácsos. A könyv elsősorban a jogi szakvizsgára készülő jogászoknak készült tansegédlet, amely első részében az Európai Unió jogrendszerét tekinti át az intézményektől kezdődően a jogforrási rendszeren és az Európai Bíróság eljárásain át a belső piac alapelveivel és szabadságaival bezárólag. Az ismeretek könnyebb elsajátíthatóságát segíti, hogy a kötet valamennyi fejezet elején áttekintést ad az elsődleges és másodlagos uniós jog releváns rendelkezéseiről, és az egyes fejezetek végén ellenőrző kérdéseket is tartalmaz. A kötet második része a legfontosabb másodlagos uniós jogforrások szövegét adja közre. (M. D.)

- ***Az Európai Unió jogrendszere és közjogának alapjai***
GOMBOS Katalin
Wolters Kluwer, Budapest, 2017
Tankönyv/kézikönyv. Terjedelem: 467. Bibliográfia: 425–433. és lábjegyzetekben. ISBN 978 963 295 650 3
- A szerző az NKE Európai Köz- és Magánjogi Tanszékének vezetője, kúriai bírósági tanácsos. A gyakorló jogászok számára kézikönyvként is jól használható kötetben átfogóan mutatja be az Európai Unió jog- és intézményrendszerét. Elsőként az Európai Unió történetét tekinti át (kiemelve Magyarország és az európai integráció kapcsolatának alakulását), majd ismerteti az uniós jogrend alapvető elveit (közvetlen hatály, elsőbbség, uniós célkitűzések), az intézményrendszerét, a hatásköri szabályokat, a jogforrási és döntéshozatali rendszert és a bírósági eljárásokat. Az utolsó fejezetek az uniós jog kikényszerítésének lehetőségeit, az uniós alapjogi védelmi rendszert és az uniós polgárság intézményét mutatják be. (H. A.)

- **Nemzetközi jog**
Kardos Gábor–Lattmann Tamás (szerk.)
(Sorozat: ELTE jogi kari tankönyvek, ISSN 2060–6494; 3.)
ELTE Eötvös, Budapest, 2017
Tankönyv. Terjedelem: 497. Bibliográfia: 477–479. ISBN 978 963 312 022 4
- A 2010-es kiadás változatlan utányomása. Annotációja a Pro Futuro 2012/1. számában található. (F. B.)

- **Európai közjog és politika**
Kende Tamás–Szűcs Tamás–Jeney Petra (szerk.)
Harmadik, átdolgozott kiadás. Wolters Kluwer, Budapest, 2017
Kézikönyv. Terjedelem: 807. Bibliográfia az egyes fejezetek végén.
ISBN 978 963 295 684 8.
- A szerzők az ELTE Állam- és Jogtudományi Karának oktatói és gyakorló európai jogászok. Az uniós jogi tanulmányok körében alapműnek számító kötet új kiadása komoly tartalmi változtatásokon esett át, tekintettel a legutóbbi kiadás 2007-es megjelenése óta végbement fejleményekre. A kötet átfogó képet nyújt többek között az európai integráció történetéről, az Európai Unió jogi és intézményi felépítéséről, jogalkotási és döntéshozatali eljárásairól, pénzügyi és külkapcsolati rendszeréről, valamint az Európai Unió Bíróságának eljárásairól. Az Európai Unió és a tagállamok kapcsolatának különböző aspektusai a kötet több pontján is elemzésre kerülnek: így külön fejezet tárgyalja a hatáskörmegosztás kérdését, illetve az uniós jog és a tagállami jog viszonyát; önálló fejezet foglalkozik továbbá az Unió és Magyarország kapcsolatának sajátosságaival. A harmadik kiadás újdonságai közé tartozik, hogy a Lisszaboni Szerződés mellett a legfrissebb eseményeket, a gazdasági és migrációs válságot, az Egyesült Királyság kilépéséről folyó tárgyalásokat és az Európa jövőjét illető legújabb terveket is értékeli. (Sz. D.)

- **Az Egyesült Királyság kilépése az EU-ból és az európai integráció**
LOSONCZ Miklós
(Sorozat: Prosperitas monográfiák, ISSN 2063–7438)
BGE, Budapest, 2017
Monográfia. Terjedelem: 256. Bibliográfia: 255–272. ISBN 978-615-5607-35-6
- A szerző közgazdász, egyetemi tanár, az MTA doktora. Kötetében komplex módon mutatja be és elemzi az Egyesült Királyság Európai Unióból való kilépésének körülményeit és lehetséges következményeit mind az Egyesült Királyságra, mind az Unióra nézve, és kitér a folyamat globális hatásaira is. Az Európai Unióból történő brit kilépés (közismert nevén Brexit) előzményeit, jogi és intézményi vonatkozásait, lehetséges megoldási alternatíváit, valamint gazdasági és politikai következményeit is vizsgálja. A Brexit közgazdasági, politikai és diplomáciai vonatkozásai egyszerre jelennek meg a szerző értékelésében, így nemcsak a közgazdászok számára nyújt átfogó képet a brit kilépés körülményeiről és várható következményeiről, hanem más szakmák képviselőinek, így a jogászoknak is. (M. D.)

■ *Európai integrációs alapismeretek*

MIKLÓSNÉ ZAKAR Andrea

(Sorozat: Bethlen-sorozat, ISSN 2062–2546)

Patrocinium, Budapest, 2017

Egyetemi jegyzet. Terjedelem: 142. Bibliográfia: 141–142. és a lábjegyzetekben. ISBN 978 963 413 159 5

- A szerző a KRE oktatója. Jegyzetében az európai uniós ismeretek vázlatos áttekintését adja elsősorban az alapszakos képzésben részt vevő hallgatók számára. A kötet átfogó képet ad az Európai Unió történetét, strukturáját és működését illetően, az ismereteket tematikus fejezetekre osztja, melyekben a legalapvetőbb tudnivalókat emeli ki, és a fejezetek végén összefoglaló kérdéseket fogalmaz meg. A kötet külön fejezetben foglalkozik az elsődleges és másodlagos jogforrásokkal, az Európai Unió intézményrendszerével, valamint kitér Magyarország és az Európai Unió kapcsolatára. (H. A.)

■ *Basics of European Union Law*

Pelle Anita–Váradai Szilvia (szerk.)

(Sorozat: Fundamenta Fontium Iuris Internationalis, ISSN 2560-063X)

Iurisperitus, Szeged, 2017

Egyetemi jegyzet. Terjedelem: 140. Bibliográfia: 135–140. ISBN 978 615 5411 60 1

- A szerzők a Szegedi Tudományegyetem oktatói. A könyv célja, hogy az Európai Unióról konkrét ismeretekkel még csak érintőlegesen vagy egyáltalán nem rendelkező olvasóknak tömör, de átfogó képet adjon az európai integráció működéséről, annak előzményeitől kezdve az intézményeken és a jogrendszeren keresztül egészen az uniós versenyszabályozásig. A kötet angol nyelvű, így megfelelő alapozó olvasmány lehet a harmadik országokból érkező hallgatóknak is: a szerzők maguk is kifejezetten ajánlják a könyvet erre a célra. Minden fejezet a tanulási célok felsorolásával kezdődik és egy rövid összefoglalóval ér véget, ezáltal is segítve az olvasókat a téma megértésében és megtanulásában. (M. D.)

■ *Az Európai Unió a világban. Uniós külkapcsolatok a 21. században*

Simon Zoltán (szerk.)

(Sorozat: Föld-rész könyvek, ISSN 2060–5404)

L'Harmattan, Budapest, 2017

Tankönyv/kézikönyv. Terjedelem: 366. Bibliográfia az egyes fejezetek végén.

ISBN 978 963 414 296 6

- A szerzők egyetemi oktatók, gyakorlati szakemberek, akik között jogászt, bölcsészt és közgazdászt is találunk. A tankönyvként is használható kötet 14 fejezetben mutatja be az európai integrációs szervezet külkapcsolati rendszerét és politikáit. A fogalmi és történeti bevezetést követő fejezetek egyrészt elméleti megközelítést nyújtanak (például az uniós külkapcsolatok alapelveinek, intézményeinek bemutatásával), másrészt az egyes külkapcsolati politikákat (közös kül- és biztonságpolitika, nemzetközi humanitárius segítségnyújtás stb.) és a közelebbi s távolabbi jövőben csatlakozni szándékozó államokkal fennálló külkapcsolatokat mutatja be. (F. F.)

- *Az Európai Unió jogi fundamentumai*
Szabó Marcel–Láncos Petra Lea–Gyenyey Laura (szerk.)
Hetedik, javított kiadás. Szent István Társulat, Budapest, 2017
Tankönyv. Terjedelem: 334. Bibliográfia a lábjegyzetekben.
ISBN 978 963 277 697 2
- A szerzők a PPKE JÁK oktatói. A joghallgatók számára készített mű két nagy témakört tárgyal. Az első rész témája az Európai Unió története, jog- és intézményrendszere, a közös kül- és biztonságpolitika alapjai, valamint az Európai Unió jogalanyisága, amellyel kapcsolatban a szerzők három alapvető nemzetközi közjogi fogalmat vizsgálnak: a kormányközi nemzetközi szervezet, az államszövetség és a szövetségi állam sajátosságait. A második rész rövid bevezetővel kezdődik a belső piac működésével kapcsolatban, amit az Európai Unió gazdasági alkotmánya, az áruk, munkavállalók, uniós polgárok és személyek szabad mozgása, valamint a szolgáltatásnyújtás, tőke és fizetési műveletek szabadsága követ. Végezetül a könyv kitér a belső piac és az alapjogok kapcsolatára, kiemelve az Európai Unió Bíróságának szerepét ezen a területen. A kötet 2012 óta évente újabb kiadásban jelent meg, az első kiadás annotációja a Pro Futuro 2014/2. számában található. (H. A.)
- *Basics of International Law. Course Book*
SZIEBIG Orsolya Johanna
(Sorozat: Fundamenta Fontium Iuris Internationalis, ISSN 2560–063X)
Iurisperitus, Szeged, 2017
Egyetemi jegyzet. Terjedelem: 104. Bibliográfia: 101–104. és a lábjegyzetekben.
ISBN 978 615 5411 58 8
- A szerző a SZTE ÁJTK oktatója. A jegyzet angol nyelvű egyetemi képzésekhez készült. A nemzetközi közjogi tanulmányok kiindulópontját képező részterületek összefoglalását adja: a nemzetközi jog történetét követően a jogforrásokat, a jogalanyokat és az alapelveket ismerteti. A jogforrások közül a nemzetközi szerződések, az alapelvek köréből pedig a viták békés rendezése külön fejezetben részletesebben is megjelennek. A jegyzet végezetül az államfelelősség témakörével foglalkozik. A szerkezeti egységek végén ellenőrző kérdésekként funkcionáló kulcsszó-listák, valamint ajánlott irodalom található. (F. B.)
- *Az EU-jog alkalmazása. Kézikönyv gyakorló jogászoknak*
VARGA Zsófia
Wolters Kluwer, Budapest, 2017
Kézikönyv. Terjedelem: 314. Bibliográfia: 303–314. ISBN 978 963 295 656 5
- A szerző gyakorló európai jogász, az Európai Unió Bíróságának korábbi munkatársa. Kötetében arra törekszik, hogy az Európai Unió jogrendszerével foglalkozó, magyar nyelven korábban megjelent munkák többségétől eltérően kifejezetten gyakorlati nézőpontból mutassa be az uniós jogot, ezáltal segítve a magyar jogalkalmazókat – így különösen a hazai bírákat és ügyvédeket – az uniós jog megértésében és helyes alkalmazásában. A kötet átfogó képet ad mindazokról a forrásokról, amelyekből az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlata megismerhető, bemutatja a magyar bíróságokat az uniós jog alkalmazásával össze-

függésben terhelő kötelezettségeket, valamint mindazokat az eseteket, amikor hivatalból kötelesek alkalmazni az uniós jogot. A tagállamok kártérítési felelőssége, az előzetes döntéshozatali eljárás szabályai, valamint az Alapjogi Charta alkalmazási köre egyaránt részletes, a luxemburgi bíróság ítélezési gyakorlatát következetesen felvázoló fejezetekben kerülnek bemutatásra. (Sz. D.)

■ *A kötelezettségszegési eljárások jogiasodása az Európai Unióban*

VÁRNAY Ernő

Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2017

Monográfia. Terjedelem: 279. Bibliográfia: 269–279. ISBN 978 963 318 066 2

- A szerző egyetemi tanár, az MTA TK JTI tudományos tanácsadója. A kötet célja, hogy bemutassa, miként váltak az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés 258. és 260. cikkében szereplő, ún. kötelezettségszegési eljárások egy döntően politikai jellegű eljárásból intézményesült-jogiasodott processzussá. E folyamat áttekintése során a kötet komplex módon, számos részletre kiterjedően mutatja be az Európai Unió Bíróságának kötelezettségszegési ügyeket érintő ítélezési gyakorlatát. A Bíróság esetjogának feldolgozásán túl a kötet külön fejezetben foglalkozik például az eljárásokat szabályozó alapszerződési rendelkezések „alkotmányosodásával”, valamint az európai ombudsman fellépésével a kötelezettségszegési eljárások panaszosai pozíciójának javításáért. (Sz. D.)

■ *Az európai családjog gyakorlata. Az Európai Unió Bíróságának családjogi tárgyú uniós rendeletekkel kapcsolatos joggyakorlata*

WOPERA ZSUSZA

Complex, Budapest, 2017

Kézikönyv. Terjedelem: 182. Bibliográfia: 179–180. ISBN 978 963 295 654 1.

- A szerző a Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Karának egyetemi tanára. A kézikönyv célja, hogy az Európai Unió Bírósága ítélezési gyakorlatának elemzésén keresztül bemutassa a határon átnyúló családjogi jogviták fejlődési tendenciáit, az e jogvitákban felmerülő leggyakoribb jogalkalmazási problémákat, valamint a Bíróság ezekre adott válaszait. A kötet struktúrája a hatályos európai családjogi szabályozást megalapozó Brüsszel IIa. tanácsi rendelet felépítését követi: az egyes fejezetek a rendelet legfontosabb szakaszai mentén mutatják be a Bíróság – döntően a hatályal, joghatósággal és a közrenddel foglalkozó – eset-jogát. (Sz. D.)

JOGBÖLCSELET

■ *A jogtudat narratív értelmezése*

FLECK Zoltán–KISS Valéria–TÓTH Fruzsina–NEUMANN László–KENÉZ Anikó–BAJNOK Dávid

ELTE Eötvös, Budapest, 2017

Monográfia. Terjedelem: 366. Bibliográfia: 366. és a lábjegyzetekben.

ISBN 978 963 284 950 8

- A kötet szerzői Fleck Zoltán, az ELTE ÁJK Jog- és Társadalomelméleti Tanszékének vezetője által működtetett szellemi műhelyhez tartozó kutatók, egyetemi oktatók. A társadalom tagjai jogról alkotott elképzeléseinek empirikus vizsgálata alapvető fontosságú a jog természetének és működésének megértése szempontjából. A jogtudat-kutatások célja, hogy megvilágítsák, a jog miképpen hat a társadalmi gyakorlatokra és az egyének cselekvésére. A kötet speciális nézőpontból közelíti meg ezt a kérdést, méghozzá az ún. narratív értelmezés keretében mozog. A kötet szerzői amellet érvelnek, hogy azok a narratívák, amelyek keretében a társadalom tagjai értelmezik, illetve maguk számára értelmessé teszik a körülöttük lévő világot és cselekvéseiket, a jogtudatot is tükrözik. Ezért az egyének narratíváinak vizsgálatával a jog természetéről is szélesebb körű ismereteket szerezhethetünk. A kötet első részében az elemzés elméleti-módszertani alapjait, második részében az empirikus vizsgálódásokat, harmadik részében az életinterjú-elemzéseket mutatja be. (V. T.)
- *A természetjog napja*
Frivaldszky János–Tussay Ákos (szerk.)
(Sorozat: A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karának Könyvei, Tanulmányok, ISSN 2061–7240; 41.)
PPKE JÁK, Budapest, 2017
Konferenciakiadvány. Terjedelem: 373. Bibliográfia az egyes fejezetek végén.
ISBN 978 963 308 323 9
- A kötet a 2016. május 26-án és 2017. május 27-én megrendezett, a Természetjog Napja I–II. című konferenciákon elhangzott előadások szerkesztett szövegeit tartalmazza. A konferencia alkalmából mindkét évben átadták a Természetjog kiváló kutatója díjat. A kiadvány a díjazottak előadásainak szövegeit, valamint egy megemlékezést tartalmaz. A tanulmányok szerzői és előadói jogászok, egyházjogászok, filozófiakutatók. Az előadások tematikája kiterjed a világi jogtudományra, az egyházjogra, a filozófiai etikára, illetve a természetjog történeti és vallási aspektusaira is. (V. T.)
- *Jogelméleti előadások*
KARÁCSONY András
(Sorozat: ELTE Jogi Kari Jegyzetek, ISSN 2060–5986; 24.)
ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2017
Tankönyv/tanulmánykötet. Terjedelem: 207. Bibliográfia az egyes fejezetek végén.
ISBN 978 963 312 274 7
- A szerző jogfilozófus, az ELTE egyetemi tanára. Könyve elsősorban joghallgatóknak készült, mely 11 fejezeten keresztül a jogelmélet legfontosabb kérdéseivel, irányzataival foglalkozik. A 13. századtól a 20. századig áttekinti a főbb jogelméleti állomásokat, társadalomelméleti kérdéseket. A jogtudomány, jogfilozófia fogalmi meghatározásától a jogi hermeneutika és döntésemélet problémáján át a demokratikus jogállam koncepciójáig számos jogbölcseleti munkát és jogelméleti iskolát bemutat. Külön fejezet foglalkozik például Carl Schmitt, Radbruch, Luhmann vagy Rawls munkásságának egy-egy aspektusával is. (G. B.)

■ *Jogászi etika és felelősség*

NAGY ZSOLT–TÓTH JUDIT

(Sorozat: Fundamenta Fontium Iuris, ISSN 2061–1609; 11.)

Iurisperitus, Szeged, 2017

Tankönyv. Terjedelem: 254. Bibliográfia az egyes fejezetek végén.

ISBN 978 615 5411 61 8

- A szerzők a szegedi jogi kar Alkotmányjogi Tanszékének oktatói. A kiadvány a jogászi etika oktatásához készült, de kiindulópontként általános etikai ismereteket is tartalmaz. A témát különböző vitakérdések és dilemmák (mint az ügyvédi titoktartás, a bírák megvesztegethetősége vagy a szakdolgozatokkal kapcsolatos plágium) bemutatásával járja körül, melyet két nagy fejezetben foglal össze. A könyv melléklete tartalmazza a vonatkozó jogszabályanyagot, illetve Spiró György *Széljegy* című színdarabját, amely az ügyvédi hivatás gyakorlásának etikai kérdéseivel kapcsolódik. (G. B.)

■ *Unitas multiplex. Ünnepi tanulmányok Szigeti Péter 65. születésnapjára*

Takács Péter (szerk.)

(Sorozat: Jurisdictio, ISSN 2416–1500)

Gondolat–SZE DFK, Budapest–Győr, 2017

Tanulmánykötet. Terjedelem: 464. Bibliográfia a lábjegyzetekben.

ISBN 978 963 693 807 9

- A kötet szerzői különböző hazai felsőoktatási intézmények, tudományos szervezetek oktatói, doktoranduszai, akik Szigeti Péter 65. születésnapja alkalmából a kiadványban egy-egy tanulmánnyal fejezik ki tiszteletüket az ünnepelt professzor iránt. Szigeti Péter a győri Széchenyi István Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar Jogelméleti Tanszékének oktatója, egykori vezetője, illetve a kar Állam- és Jogtudományi Doktori Iskolájának vezetője. A tanulmányok a jog- és államtudományok, a rendészeti tudományok, a közgazdaságtan, és a szociológia világából kiragadott témákba nyújtanak betekintést. A kiadvány bemutatja továbbá Szigeti Péter szakmai életútját, tartalmazza tudományos munkáinak jegyzékét, és az ünnepelt esemény alkalmából 2016. november 14-én, Győrben tartott konferencia programját. (V. T.)

■ *A jurisztokratikus állam*

POKOL Béla

Dialóg Campus, Budapest, 2017

Monográfia. Terjedelem: 159. Bibliográfia: 155–159. ISBN 978 615 5680 51 9

- A mű szerzője jogfilozófus, alkotmánybíró. A jogfilozófia gyakran elemzett területe a jog és politika közötti viszony természete. A jog és politika közötti összefüggések helyes feltárása függ attól, hogy miképpen gondolkodunk a politika fogalmáról és a jog természetéről. E kérdés kutatása közben a könyv szerzője sajátos filozófiai álláspontot alakított ki: megfigyelése szerint az ezredforduló után egyre inkább jellemző az ún. bírói (*jurisztokratikus*) államok kialakulása, amelynek legfontosabb következménye, hogy a demokratikus intézmények háttérbe szorulnak, a választók akarátának érvényesítése pedig veszélybe kerül. A jurisztokratikus

állam jellemző tulajdonsága ugyanis, hogy a szembenálló társadalmi érdekeket képviselő csoportok harca átkerül a parlamenti választási küzdelmekből, valamint a törvényhozási eljárásból a bírói tárgyalótermekbe, ezáltal a társadalmi problémák megoldása nem törvényhozási, hanem bírói úton történik. E folyamat veszélyeit a szerző hét fejezetben tárgyalja, érintve a jurisztokratikus kormányformák, a perlési politizálás sajátosságait, és a mindezek háttérben meghúzódó morálfilozófiát. (F. K.)

- *A szegedi jogbölcseleti iskola alapítója. Horváth Barna emlékkönyv*
Révész Béla (szerk.)
(Sorozat: A Pólay Elemér Alapítvány Könyvtára, ISSN 1786–352X; 67.)
Iurisperitus, Szeged, 2017
Emlékkönyv. Terjedelem: 408. Bibliográfia a lábjegyzetekben.
ISBN 978 615 5411 54 0
- A kötet szerkesztője Révész Béla, a Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar Politológia Tanszékének oktatója. A mű a szegedi jogtudományi oktatás neves magyar jogfilozófusának, Horváth Barnának állít emléket. Horváth Barna XX. század közepétől kibontakozó jogtudományának sajátossága az ún. szinoptikus látásmód alapjainak kidolgozása. Jogszemléletére erősen hatott az angolszász jogi kultúra és gondolkodás, amelynek eredményeként egyik legjelentősebb műve, az *Angol jogelmélet* 1943-ban született meg. A Révész Béla által szerkesztett kötetben jogászok, politológusok, szociológusok tanulmányai kaptak helyet, nagyrészt az emlékkönyv által méltatott személy tudományos munkásságához kapcsolódó témákat dolgoztak fel. A kiadás gazdag tartalmi eleme Horváth Barna szakmai-személyes életútjának bemutatása bibliográfiával, írásos hagyatékokkal, fotográfiai dokumentumokkal. (V. T.)
- *Jog és nyelv határán. A jogi nyelvhasználat nemzetközi és hazai kutatása*
VINNAI Edina
(Sorozat: Recta Ratio, ISSN 2064-7107)
Gondolat Kiadó, Budapest, 2017
Monográfia. Terjedelem: 274. Bibliográfia: 251–268. és a lábjegyzetekben.
ISBN 978 963 693 825 3
- A jog egyik alapvető tulajdonsága, hogy a természetes nyelv segítségével közvetíti előírásait. A jog természetének, működésének megértéséhez ezért nagyban hozzájárulnak az olyan kutatások, amelyek a jog nyelvi dimenzióit világítják meg. E könyv szerzőjének központi állítása, hogy a tisztességes eljárás fontos követelménye, hogy az eljárás résztvevői egyrészt ismertethessék és megértethessék egymással álláspontjukat; másrészt az is, hogy a felek számára világosak legyenek az eljárás egyes lépései és az eljárásban velük közölt határozatok, ítéletek. A könyv a jogi nyelvhasználat nyelvfilozófiai, illetve empirikus kutatásán keresztül mutatja be, hogy a jogi eljárás résztvevői közötti kommunikáció hiányosságai kihatással lehetnek az eljárás eredményére és annak végrehajtására. Ezért a jog nyelvi dimenziójának feltárása a jog legitimitásának és az állampolgárok jogi kötelezettségeinek megalapozásában is fontos szerepet játszik. A monográfia három

fejezeten keresztül mutatja be a „jog és nyelv” kutatások módszereit, jelentőségét és a szerző empirikus kutatásainak eredményeit, következtetéseit. (F. K.)

- *Ins Herz geschrieben. A szívébe írva. A természetjog mint az emberi társadalom alapja*
WALDSTEIN, Wolfgang
Erdődy János–Radványi Anna ford.
(Sorozat: Pázmány könyvek, ISSN 1586–5746; 7.)
Harmadik kiadás. Szent István Társulat, Budapest, 2017
Monográfia. Terjedelem: 238. Bibliográfia a lábjegyzetekben.
ISBN 978 963 277 307 0
- A 2012-es első kiadás változatlan utányomása. Ismertetése a Pro Futuro 2014/2. számában. (F. F.)

JOGTÖRTÉNET, RÓMAI JOG

- *A Szegedi Királyi Ítéltábla története 1921 és 1938 között – Fejezetek a Szegedi Ítéltábla történetéből, III.*
ANTAL Tamás
(Sorozat: Bíróságtörténeti Könyvek, ISSN 2064–9533)
Országos Bírósági Hivatal–Szegedi Ítéltábla, Budapest–Szeged, 2017
Monográfia. Terjedelem: 186. Bibliográfia a végjegyzetben.
ISBN 978 963 12 9823 9
- A szerző a Szegedi Tudományegyetem oktatója, munkája a Szegedi kir. Ítéltábla történetét feldolgozó sorozat harmadik darabja. (A sorozat 2014-óta jelenik meg, eddigi köteteinek ismertetése a Pro Futuro 2016/1. és 2017/2. számában olvasható.) E kötet a két világháború közötti időszak ismertetésére vállalkozik. Három nagyobb tartalmi egységre bontható: alapos tanulmány járja körül a bíróság szervezéstörténetét a Trianon és a világgazdasági válság nyomán bekövetkezett sajátos állapotok között, az utolsó békeévekig, majd röviden néhány ünnepi eseményt és érdekesebb bírói életutat villant fel a szerző, végül öt jelentős társadalmi visszhangot is kiváltott jogeset elemző bemutatásával utal a korszak igazságszolgáltatással kapcsolatos közhangulatára. A mellékletekben és a függelékben érdekes forrásközlések, a tábla bíráinak archontológiája, és öt ítélőtábla (Szeged mellett Budapest, Debrecen, Győr és Pécs) ügyforgalmi adatainak összehasonlító táblázatai emelik a könyv értékét. (B. J.)
- *Tripartitum trium professorum: három szegedi jogtörténész: tudományos emlékülés Bónis György születésének 100., Both Ödön születésének 90. és Iványi Béla halálának 50. évfordulóján*
Balogh Elemér–Homoki-Nagy Mária (szerk.)
(Sorozat: A Pólay Elemér Alapítvány könyvtára, ISSN 1786–352X; 58.)
Iurisperitus Kiadó, Szeged, 2017
Tanulmánykötet. Terjedelem: 344. Bibliográfia 308–341. és a lábjegyzetekben.
ISBN 978 615 5411 31 1

- A kötetben szereplő tanulmányok a Bónis György születésének 100., Both Ödön születésének 90. és Iványi Béla halálának 50. évfordulója alkalmából Szegeden, 2014. november 27–28-án megrendezett tudományos emlékülés előadásainak szerkesztett változatai. A hazai és külföldi előadók emellett a *Tripartitum* keletkezésének 500. évfordulójáról is megemlékeztek. A német és magyar nyelvű tanulmányokat tartalmazó kötet három tematikus fejezetre tagolódik. Az első részben szereplő dolgozatok újszerű megközelítések alapján teszik vizsgálatuk tárgyává a Hármaskönyvet. Az *Institutionsgeschichte*, *Rechtskultur* címet viselő második részben található tanulmányok témája változatos, a tanulmányok – három írás kivételével – középkori és újkori (1848 előtti) témákat dolgoznak fel. A harmadik, *Professoren* elnevezésű részben szereplő tanulmányok pedig a kötet címében szereplő jogtörténész professzorok életútjához, munkásságához kötődnek. Itt kapott helyet a kiadvány megjelentetése közben elhunyt Ruszoly József által készített tanulmány, és a professzor nekrológja is. (B. A.)
- *Studia in honorem István Stipta*
Balogh Judit–Koncz Ibolya Katalin–Szabó István–Tóth J. Zoltán (szerk.)
(Sorozat: De iuris peritorum meritis, ISSN 1789–0896; 10.)
Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest, 2017
Tanulmánykötet. Terjedelem: 490. Bibliográfia a lábjegyzetekben.
ISBN 978 963 980874 4
- Az ünnepi kötet Stipta István professzort köszönti 65. születésnapja alkalmából; szerkesztői az ünnepelt hajdani tanítványai, legközvetlenebb kollégái. A Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar jubileumi sorozatában megjelent könyvben harmincöt hazai szerző – tudatos szerkesztésben három csoport: Stipta professzor jelenlegi és volt tanítványai, kollégái és barátai – egy-egy tanulmánnyal tisztelik meg az ünnepeltet. A szerzők elsősorban jogtörténészek, de más jogterületekkel foglalkozó kutatók és gyakorlati szakemberek is megtalálhatók közöttük. A tanulmányok alapvetően (jog)történeti szemléletűek, több kapcsolódik az ünnepelt valamely kutatási témájához, szakmai érdeklődéséhez. A munkák rendkívül nagy változatosságot mutatnak: a villamos energia jogi szabályozásának kezdeteitől a Csatskó Imre természetjogi nézeteit bemutató jogelméleten át a bizonyítási kötelezettség (érdek) és a bizonyítási teher fogalmi distinkcióját a hatályos polgári eljárásjogi kódex alapján értelmező tanulmányig sokféle téma megjelenik. (B. A.)
- *A jászkun szabadság. A törvényesség helyi sajátosságai a Jászkun kerület népi kultúrájában (1682–1876)*
BÁNKINÉ MOLNÁR Erzsébet
(Sorozat: Jogi kultúrtörténeti, jogi néprajzi kiskönyvtár, ISSN 2064 888X; 3)
Pécsi Tudományegyetem Kultúratudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Kar, Szekszárd, 2017
Monográfia. Terjedelem: 234. Bibliográfia: 228–234. ISBN 978 963 429 163 3
- A kötet szerzője a Tárkány Szücs Ernő Jogi Kultúrtörténeti és Jogi Néprajzi Kutatócsoport alapító tagja, rangos történész, az MTA doktora. A hajdan kiváltsá-

gos Jászkun kerület történelmének kitűnő ismerője, számos jászkun-monográfia és tanulmány szerzője. E munkájában a népi jogélet néhány meghatározó aspektusát veszi számba a fennmaradt levéltári források alapján, a kerület létrejöttétől a megszűntetéséig. Az elméleti megalapozást követően a jogszokások és a kerület bíraskodásában megjelenő szokásjog főbb területei jelennek meg (földbirtok, malomtartási jog, szőlőbirtokok sorsának jogi rendezése), majd pedig a jogi szabályozás társadalmi aspektusainak felvillantása (gúnyversek és megszólás, mint társadalmi, a megszegényítés mint egyházi szankció). Külön fejezetet kapott a jogi szimbolika is (bírói pálcá, pecsét, a tized botja, billog, rováspálcá, süveg). A kötetet Homoki-Nagy Mária kitűnő könyvajánlása (Előszó) és Nagy Janka Teodóra rövid utószava foglalja keretbe. A mellékletben teljes szöveggközléssel megtaláljuk a kerület 1746-ban kiadott statútumát. (B. J.)

- *Hatékonyság és jogbiztonság a birtokvédelmi eljárásban. Történeti, dogmatikai és jogösszehasonlító elemzések hatályos birtokvédelmi szabályozásunk elméleti és gyakorlati kérdéseire*
 Béli Gábor–Jusztinger János–Pókecz Kovács Attila (szerk.)
 (Sorozat: Publicationes Cathedrae Iuris Romani Quinqueecclesiensis, ISSN 2064–7328; 5.)
 PTE ÁJK Római Jogi Tanszék, Pécs, 2017
 Konferenciakötet. Terjedelem: 132. Bibliográfia a lábjegyzetekben.
 ISBN 978 963 429 182 4
- A kötet egy 2017 februárjában a Pécsi Tudományegyetemen tartott, projektzáró tudományos ülés előadásából kinőtt tanulmányokat tartalmazza. A könyvben található szövegek egy része csapatmunkában készült, másokat egy-egy szerző jegyezte. A történeti, dogmatikai és összehasonlító elemzések mellett a hatályos szabályozás elméleti és gyakorlati tapasztalatait összegző munkák is megtalálhatók a gyűjteményben. A szerkesztők elképzelései szerint a kötet tanulmányai lehetővé teszik a birtokvédelem rendszerének komplexebb áttekintését, és elősegíthetik az egységes joggyakorlat, illetve jogértelmezés kialakulását. A publikált eredmények egyben vezérfonalul is szolgálhatnak a birtokvédelmi ügyek intézésében és elbírálásában részt vevők számára, ugyanakkor a birtokvédelmi eljárásban közreműködők szakmai továbbképzésében is hasznosíthatók. (Ú. E.)
- *Sind Richter bestechlich? – Materielle Unabhängigkeit der Richter in Ungarn (1870–1920)*
 BELIZNAI BÓDI, Kinga
 (Sorozat: Rechtsgeschichtliche Vorträge, ISSN 1218 4942; 74)
 ELTE ÁJK Magyar Állam és Jogtörténeti Tanszék, Budapest, 2017
 Szaktanulmány. Terjedelem: 34. Bibliográfia a lábjegyzetekben. ISBN nincs
- A szerző az ELTE docense, aki e munkáját majdani habilitációjának témakörében jelentette meg németül. A dolgozat az 1869:IV. tc. egyik új (a rendi korszak gyakorlatával mereven szembehelyezkedő) intézményének, a bírák anyagi függetlenségének bemutatására törekszik konkrét levéltári források, és egy híressé vált per anyagának bemutatásán keresztül. A műben hangsúlyos részt kapnak a bírák

anyagi függetlenségére vonatkozó, 20. század eleji törvényhozási javaslatok és eredmények. A tanulmány az első, 1871. évi fizetési szabályozástól – amely furcsa elveket érvényesített, hiszen eltérő mértékű volt a buda-pesti és a vidéki bírák, ellenben nem különbözött a bírák (járásbíróságok vezetői) és az albírák (azaz vezető beosztásúnak nem számító, ilyen felelősséggel nem tartozó bírák) fizetése – az 1890-es és '93-as szabályozáson keresztül, az 1903-as fizetésrendezés részletes bemutatásán keresztül ér el az 1920. évi státustörvény szabályozásáig. A szabályozástörténet bemutatását Soós Kálmán törvényszéki bíró vesztegetési ügyének részletes, elemző bemutatása egészíti ki. (B. J.)

■ *Római magánjog*

BENEDEK Ferenc–PÓKECZ KOVÁCS Attila

(Sorozat: Institutiones juris, ISSN 1218–9375; Dialóg Campus szakkönyvek, ISSN 1418–1274)

Ötödik, átdolgozott kiadás, Dialóg Campus, Budapest–Pécs, 2017

Egyetemi tankönyv. Terjedelem: 374. Bibliográfia a fejezetek élén.

ISBN 978 615 5764 20 2

- A legutóbb 2014-ben kiadott tankönyv újabb kiadásában a bibliográfiai részek jelentősen frissültek a vonatkozó legmodernebb hazai és külföldi irodalommal. A korábbi kiadás ismertetése a Pro Futuro 2018/4. számában. (Sz. B.)

■ *A rejtélyes tisztaeszlári per*

BLUTMAN László

Osiris, Budapest, 2017

Monográfia. Terjedelem: 511. Bibliográfia: 479–483. ISBN 978 963 276 293 7

- A szerző a Szegedi Tudományegyetem professzora, aki páratlan szakmai alaposággal vállalkozik Solymosi Eszter 1882-es eltűnésének *sine ira et studio* komplex jogtudományi értékelésére. A kötet az OSZK-ban elérhető eredeti forrásanyag teljes körű elemzése, a két oldal (vád: Bary J., védelem: Eötvös K.) álláspontját leíró könyvek, a korabeli sajtó és az elmúlt több mint száz évben megjelent munkák hiánytalan áttekintése, az események minden részletének kritikai szemlélete útján kísérel meg egy objektív olvasat elkészítését. Nyomozói alaposággal vizsgál meg minden apró részletet, merül el a kor orvosszakértői ismereteiben, értelmezi a kapott véleményeket, tisztítja meg a képet a kavargó indulatoktól, és próbál alternatívákat adni az ügy megoldásához. Végül rögzíti, hogy ma sincs biztos tudásunk arról, mi történhetett Solymosi Eszterrel: valószínűbb és kevésbé valószínű forgatókönyvek vannak, amelyek között szerinte a „legkevésbé valószínűtlen” igen távol áll a vérvádtól – ahogyan az öngyilkosságtól is. A könyvet számos értékes összefoglaló és összehasonlító táblázat egészíti ki. (B. J.)

■ *A Szolnoki Törvényszék története 1945-ig*

Bojtos Gábor–Kelemen-Nagy Orsolya–Pongrácz Zsolt (szerk.)

Szolnoki Törvényszék, Szolnok, 2017

Tanulmánykötet. Terjedelem: 114. Bibliográfia: 109–113. ISBN 978 963 12 8891 9

- A kötet az Országos Bírósági Hivatal által támogatott bíróságtörténeti kutatások szolnoki eredményeit mutatja be. A mű mintegy párja annak az emlékkötetnek, amely a Szolnoki Törvényszék történetét 1945-től a rendszerváltásig dolgozta fel, és 2015-ben jelent meg. A 2017-es kiadvány szerkesztői között levéltárost (Bojtos Gábor) és bírósági munkatársakat (Kelemen-Nagy Orsolya, Pongrácz Zsolt) is találunk. A szolnoki bírósági szervek történetét korabeli jogszabályok, levéltári források és a korszak sajtótermékei releváns írásainak közlésével tárja az olvasó elé. Megismerhetők ezek alapján a Szolnoki, a Jászberényi és a „Kardszagi” Királyi Törvényszékek, valamint a kapcsolódó királyi járásbíróságok megszervezésének körülményei csakúgy, mint a szolnoki igazságügyi palota épülettörténete. A könyv külön fejezetet szentel a Szolnoki Törvényszék 1885 és 1945 közötti elnökeinek, illetve a korszak sajtótermékei alapján érdekes pereket és eseteket mutat be. Az illusztrációkkal is tarkított könyv hiánypótló forrása a szolnoki jogszolgáltatás történetének. (M. P. Z.)

- *Egyetemes állam- és jogtörténet*
 BÓNIS Péter–GÖNCZI Katalin–STIPTA István
 Patrocinium, Budapest, 2017
 Tankönyv. Terjedelem: 348. Bibliográfia: nincs. ISBN 978 963 413 176 2
- A tankönyv elsősorban a Károli Gáspár Református Egyetem hallgatói részére készült. Szerzői közül ketten a kar oktatói, míg Gönczi Katalin a Szász Tudományos Akadémia kutatója. A kötet alapvetően az európai (egyetemes) állam- és jogtörténet klasszikus áttekintésére koncentrál, de a hatodik fejezetben amerikai alkotmány- és jogtörténeti kérdésekkel is foglalkozik. Nagy hangsúlyt fektet a középkori állam- és jogtörténet átfogó leírására, ezen belül pedig egy fejezetet szentel néhány jelentős magánjogi jogelv – korabeli példákkal is illusztrált – bemutatásának, amelyek hatályos jogunk működését is alapjaiban határozzák meg (pl. *pacta sunt servanda*, *clausula rebus sic stantibus*, joggal való visszaélés tilalma), és amelyeket a korabeli jogtudomány – természetesen a római jogi alapokból kiindulva – fogalmazott meg. A kötet foglalkozik az európai integráció intézmény- és esztörténetének a kezdetektől a két világháború közötti időszakig történő áttekintésével is. (B. A.)

- *Az alkotmány szolgálatában. Constantino Mortati élete és pályája*
 EGRESI Katalin
 (Sorozat: Florilegium, ISSN 2498–7603; 3.)
 Gondolat Kiadó, Budapest, 2017
 Monográfia. Terjedelem: 181. Bibliográfia: 173–178. ISBN 978 963 693 744 7
- A szerző a győri Széchenyi István Egyetem oktatója. Jelen munkája az egyetem OTKA kutatásai keretében készült, és Olaszország 1947 végén elfogadott köztársasági alkotmánya kidolgozójának, C. Mortati professzornak állít emléket. A kötet bevezetője az olasz közjogtudomány és a modern államelméletek megszületéséről szól, majd az alkotmány elkészítése körüli vitákat, ezt követően az alkotmány tételes rendelkezéseit ismerteti, külön figyelmet szentelve az alkotmányozási fo-

lyamatból leszűrhető tanulságoknak. A könyv második fele Mortati életművét mutatja be és értékeli: az egyetemi oktatót, tudós professzort, és az államelméleti fel fogásokat a gyakorlati jogalkalmazásba átültető alkotmánybíró. Az olasz közjogi és politikai gondolkodás máig magán viseli a kereszténydemokrata szellemiségű Mortati hosszú és aktív munkásságának eredményeit. (B. J.)

■ *A római jog története és intéllúciói*

FÖLDI András–HAMZA Gábor

Huszzonegyedik, átdolgozott és bővített kiadás. Eszterházy Károly Egyetem–Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet, Budapest, 2017

Egyetemi tankönyv. Terjedelem: 720. Bibliográfia: 26–35. és a lábjegyzetekben. ISBN 978 963 19 7961 9

- A 2016-os kiadás változatlan utánnnyomása. A korábbi kiadás ismertetése a Pro Futuro 2018/4. számában. (Sz. B.)

■ *A Szegedi Törvényszék története III. rész: Fejezetek a Szegedi Törvényszék magánjogi gyakorlatából*

HOMOKI-NAGY Mária–KRUSÓCZKI Bence–PÉTERVÁRI Máté

Szegedi Törvényszék, Szeged, 2017

Forrásközlés (kommentálva). Terjedelem: 68. Bibliográfia a végjegyzetben. ISBN nincs

- A kiadványt az Országos Bírósági Hivatal Ráth György bírósági történelem és hagyományápolás c. pályázatán elnyert támogatással jelentette meg a Szegedi Törvényszék, a szerzők a Szegedi Tudományegyetem jogi kara Magyar Jogtörténeti Tanszékének oktatói. A Szegedi Törvényszéket érintő ítélezéstörténeti kutatások 2014 óta folynak, jelen munkában a dualizmus időszakából és a Horthy-korszakból villantanak fel a vagyoni jog három területéről származó, jellemző jogeseteket. A források feltárására csak 1890-től van lehetőség, mert a korábbi peranyagok megsemmisültek. A bemutatott peranyagok révén az olvasó képet kaphat a magánjogi peres eljárások menetéről, különös tekintettel a bizonyítás eszközeire és azok bírói értékelésére. A perek értő bemutatása azért is különösen tanulságos, mivel a korszakban – törvénykönyv híján – a bírói joggyakorlat a jogfejlesztés egyik legfontosabb eszközévé lépett elő. (B. J.)

■ *Forum Romanum. Jogesetek római jogból*

JAKAB Éva

Nyolcadik, átdolgozott kiadás. Leges Bt., Szeged, 2017

Tansegédlet. Terjedelem: 161. ISBN 978 615 80777 0 5

- Az első alkalommal 2002-ben megjelent, akkor még szerződési mintákat is tartalmazó római jogi tansegédlet, a 2012-es hetedik kiadáshoz képest jelentősen átdolgozott nyolcadik kiadása. A kötetben a római jogi tananyag rendszerében a Digestából vett jogtudósi responsumokra alapozva nyerhetnek bepillantást a gyakorlati órákat látogató joghallgatók a római jog „igazi világába”. Az összeállító szegedi professzor célja, hogy az eredeti források tanulmányozása révén a hallgatók közvetlenül ismerjék meg a római jogászok gondolkodási és argumentálási technikáit, ezáltal új nézőpontból mélyülhessenek el a római jog későbbi tanulmá-

nyaik számára is hasznos anyagában. A hallgatóbarát kötet praktikus segítséget is nyújt a vizsgára való felkészüléshez egyes gyakori kérdések felvillantásával és a legfontosabb alapfogalmak tisztázásával. Egy korábbi kiadás annotációja a *Pro Futuro* 2012/1. számában. (Sz. B.)

- *Tanulmányok az új Ptk. egyes szerződéseinek római jogi alapjai köréből*
Jusztinger János–Pókecz Kovács Attila (szerk.)
(Sorozat: *Institutiones juris*, ISSN 1218–9375; *Dialóg Campus* szakkönyvek, ISSN 1417–7986)
Dialóg Campus, Budapest–Pécs, 2017
Tanulmánykötet. Terjedelem: 159. Bibliográfia: 7–8. és a lábjegyzetekben.
ISBN 978 615 5764 06 6
- A Pécsi Tudományegyetem Római Jogi Tanszéke három oktatójának (Pókecz Kovács Attila, Jusztinger János, Csoknya Tünde Éva) tollából származik a tanulmánykötet hét tanulmánya, amelyek évezredes jogfejlődést áthidalva mutatják ki a kapcsolatot az új Ptk. egyes szerződesei (használati típusú szerződések, adásvételi általános szabályok, letét és vállalkozási szerződés) és a római jog vonatkozó megoldásai között. Az adott szerződéscsoportok romanista szakértőiként a tanulmányok szerzői jelentős mértékben hozzájárulnak a magánjogi megoldások kontinuitásának felismeréséhez, munkájuk ösztönözheti a párbeszéd megélénkülését a romanisztika és a civilisztika képviselői között. A tanulmányok joggal sorolhatók a Nyugat-Európában elfogadott magánjogtörténeti kutatási irányzat körébe. (Sz. B.)
- *Források a kivételes hatalom szabályozásának magyarországi geneziséről*
Kelemen Roland (szerk.)
Magyar Katonai Jogi és Hadijogi Társaság, Budapest, 2017
Tanulmány és forrásközlés. Terjedelem: 217. Bibliográfia a lábjegyzetekben.
ISBN 978 963 12 9092 9
- A szerző a győri Széchenyi István Egyetem oktatója, a magyar jogtörténet különös területeinek, a hadijog és a kivételes jogrend történetének elismert, termékeny kutatója. A kötet bevezetését egy alapos tanulmány adja, amelyben a szerző a kivételes hatalomról szóló első magyar törvény, az 1912. évi LXIII. törvény előkészületeit, országgyűlési tárgyalását, szakirodalmi és sajtóvisszhangját ismerteti. Az elemzésben kitér a dualizmus, különösen az utolsó békeévek közjogi és büntető eljárásjogi szabályainak azon rendelkezéseire, amelyek lehetővé tették a kivételes felhatalmazás valamilyen formáját. A könyv további részében a tanulmány alapjául szolgáló forrásokból közöl válogatást a szerző. Megismerhetjük az eredeti törvényjavaslatot, az országgyűlés Igazságügyi Bizottságának erről formált jelentését, a képviselőházi és főrendiházi tárgyalások jegyzőkönyveit, valamint a hírlapokban megjelent jó néhány sajtótudósítást. (B. J.)

- *Ünnepi tanulmányok Máthé Gábor oktatói pályafutásának 50. jubileumára: studia sollemnia scientiarum politico-cameralium*
Kis Norbert–Peres Zsuzsanna (szerk.)
Dialóg Campus, Budapest, 2017
Tanulmánykötet. Terjedelem: 454. Bibliográfia a lábjegyzetekben.
ISBN 978 615 5764 68 4
- A Máthé Gábor professzor oktatói pályafutásának 50. évfordulójára kiadott tanulmánykötetbe az ünnepelt negyvenkét kollégája, tanítványa, barátja készített egy-egy írást, ezzel tisztelegve a jogtörténet doyenje előtt. A szerzők elsősorban a hazai egyetemek jogtörténeti tanszékeinek oktatói, a tételes jog művelői és a társadalomtudományok kutatói. Ennek megfelelően a tanulmányok rendkívül változatos képet mutatnak mind a kutatott jogterületek, mind a vizsgált korszakok vonatkozásában. Találkozunk alkotmány-, közigazgatási, büntető- és magánjogtörténeti munkákkal is, amelyek nagy része magyar kötődésű, de e *liber amicorumban* az angol esküdtszék szabályozásában a 19–20. században bekövetkezett változások áttekintéséről, az 1849. évi dán alkotmányról vagy az amerikai alelnöki szukcessziók történetéről is lehet olvasni. (B. A.)
- *Die Entwicklung der Verfassung und des Rechts in Ungarn*
Máthé Gábor (szerk.)
Dialóg Campus, Budapest, 2017
Kézikönyv. Terjedelem: 998. Bibliográfia a fejezetek végén.
ISBN 978 615 56 8091 5
- A hiánypótló munka szerzői kivétel nélkül egyetemi oktatók. A kötet a magyar alkotmány- és jogtörténet főbb intézményeinek széles körű, európai megismertetését célozza. Kiindulópontja a szerkesztő, Máthé Gábor professzor 2014-ben kezdett szervezőmunkája, amelyben a hazai jogtörténeti tanszékek vezetőit kérte fel a kutatási területeikhez illeszkedő, magyar nyelvű tanulmányok elkészítésére. A munka aztán kiegészült néhány további egyetemi oktató tanulmányaival, akik szűkebb szakterületükről írtak egy-egy fejezetet (például Antal Tamás a polgári kor büntetőeljárás jogáról és az esküdtbíráskodásról). Az 1945-től a rendszerváltásig terjedő időszakot tárgyaló, IV. fejezetben a hatályos jog professzorainak (Kukorelli István, Harmathy Attila, Király Tibor, Varga Zs. András) írásait olvashatjuk. A kötet szerkezete a magyar alkotmány- és jogtörténet általánosan elfogadott, egyetemi oktatási tematikájához igazodik. A könyv fejezeteit három szakfordító ültette át német nyelvre. (B. J.)
- *A jogszolgáltatás története Berettyóújfaluban*
Megyeri-Pálfi Zoltán (szerk.)
Debreceni Törvényszék, Debrecen, 2017
Tanulmánykötet. Terjedelem: 120. Bibliográfia a tanulmányok végén.
ISBN 978 963 12 8603 8
- A kötet a Debreceni Törvényszék, a Hajdú-Bihar Megyei Levéltár és a Debreceni Egyetem ÁJK Jogtörténeti Tanszéke által gondozott bíróságtörténeti könyvsorozat második darabjaként jelent meg, a modern bírósági szervezetrendszer

létrejötteinek 145. évfordulója alkalmából megrendezett konferencia és kiállítás tíz tanulmányával. A muzeológusokból, levéltárosokból és egyetemi kutatókból álló szerzői közösség tanulmányai Berettyóújfalu jogszolgáltatásának (és jogéletének) lenyomatait tárják az olvasó elé. A kötetben szereplő bíróságtörténeti írások a rendi korból Bihar vármegye törvényszékének, a polgári korszakból pedig a Berettyóújfalu m. kir. Járásbíróságnak a történetét tekintik át. Emellett vázlatos képet kapunk a település történetéről, olvashatunk a járásbíróság épülete(i)ről és azok átalakításairól, valamint a járásbíróság utolsó elnökének példaértékű életútjáról. A kötetben szereplő archontológia képet ad a hajdani járásbíróság személyzetéről, valamint két tanulmányban a Bihar vármegyéhez kapcsolódó érdekes esetek irodalmi vetületei találhatóak. (B. A.)

- *Die Auswirkungen politisch-sozialer Umbrüche auf das Strafrecht*
Mezey Barna (szerk.)
(Sorozat: Rechtsgeschichtliche Vorträge, ISSN 1218 4942; 73.)
Eötvös Loránd Tudományegyetem Magyar Állam- és Jogtörténeti Tanszék, Budapest, 2017
Tanulmánykötet. Terjedelem: 113. Bibliográfia a lábjegyzetekben. ISBN nincs
- A magyar szerzők az ELTE Magyar Állam- és Jogtörténeti tanszékéhez kötődő kutatók, német oldalról pedig az Augsburgi Egyetem büntetőjogász professzora és Németország talán legjelentősebb börtönmúzeumának, a rothenburgi Mittelalterliches Kriminalmuseumnak egy jogtörténész munkatársa. A kötet a 2000-ben Günter Jerouschek és Mezey Barna professzorok által létrehozott, német–magyar büntetőjogi szeminárium 2017-es, Szombathelyen tartott rendezvényéhez kapcsolódó, kilenc tanulmányt tartalmaz. A szeminárium fő témája a reformáció tanainak a büntetőjog fejlődésére gyakorolt hatása volt, e körben különösen a munkabüntetések megjelenése, a szabadságelvonás megítélésének változásai, a börtönügyi helyzet és az elítéltek jogairól vallott felfogások kerültek napirendre a kora középkortól a második világháború utáni kollektív bűnösségi felfogásig. Különösen a német szerzők tanulmányai tartalmazznak a lábjegyzetekben bőséges szakirodalmi utalást, amellyel a további kutatásokat segíthetik. (B. J.)
- *Dologi hitelbiztosítékok az ügyleti gyakorlatban. Kauteláris praxis a préklasszikus és klasszikus korszakban*
POZSONYI Norbert
(Sorozat: A Pólay Elemér Alapítvány Könyvtára, ISSN 1786–352X; 66.)
Iurisperitus, Szeged, 2017
Monográfia. Terjedelem 200. Bibliográfia: 181–197. ISBN 978 615 5411 68 7
- A Pólay Alapítvány igényes könyvsorozatának kiadványaként a szerző a 2012-ben megvédett doktori disszertációjának részben átdolgozott változatát adja az olvasó kezébe. A munka epigráfiai és ókori – nem jogi – források segítségével (persze nem elhanyagolva a jogi forrásokat sem) a korabeli okirati gyakorlaton keresztül kíván közelebb vinni az akkori mindennapok jogéletéhez és joggyakorlatához, a kötelmi követelések biztosítása céljára rendelt dologi garanciák terén. Tucatnyi dokumentum köré csoportosítja mondanivalóját, bemutatva azt a speciális fejlőd-

dési folyamatot, amelynek eredményeként a szerződési gyakorlatban gyökeres változások a diszpozitív jog elterjedt részévé váltak. A vizsgált (a Kr. e. II. és a Kr. u. II. század közötti időszakból származó) szövegeket, zálogklauzulákat nem választja el a gazdasági és jogi kontextus elemzésétől: kifejezetten törekszik arra, hogy minél teljesebb képet alkosson az ügyleti és jogi környezetről is, amelyben az egyes zálogkikötések megjelentek. (Sz. B.)

■ *Magyar közjegyzők a Délvidéken*

ROKOLYA Gábor

(Sorozat: Studia Notarialia Hungarica Tom. XXIII, ISSN 1416–5635)

Közjegyzői Akadémiai Kiadó, Budapest, 2017

Monográfia. Terjedelem: 587. Bibliográfia: 528–559. és a végjegyzetekben.

ISBN 978 615 80176 8 8

- A szerző gyakorló közjegyző, egyben a közjegyzőség történetének szakavatott kutatója: számos, a közjegyzői intézménnyel foglalkozó kötet szerzője és szerkesztője. A korábbi, a közjegyzőség átfogó történetét bemutató monográfiák után e munkája más szemlélettel készült: egy behatóan feldrajzi térség, a Délvidék közjegyzőiről készített történeti feldolgozást. A könyv elkészítésével célja a térség nemzetiségi, gazdasági viszonyainak ismertetése, ezzel összefüggésben a közjegyzői ügyforgalom elemző feldolgozása volt. Mindemellett a monográfia az igazságügy területén megvalósuló nemzetiségi nyelvhasználat érvényesülését is bemutatja, statisztikai és térképészeti adatok figyelembevételével. A gazdagon illusztrált és adatolt kötet két részre oszlik: elsőként a délvidéki közjegyzői szervezetekről és a kisebbségi nyelvhasználatról szól, amely mellett figyelmet szentel a térség közjegyzőinek alkotói munkásságára is; a második részben pedig az egyes közjegyzői hivatalok történetét és közjegyzőit mutatja be, a törvényszéki beosztást követve. (M. P. Z.)

■ *A bizalmi vagyonkezelés és a trust*

SÁNDOR István

HVG-ORAC Kiadó, Budapest, 2017

Monográfia. Terjedelem: 555. Bibliográfia: 469–511. ISBN 978 963 258 324 2

- A szerző egyetemi docens (ELTE és KRE) és gyakorló ügyvéd, akinek munkája – a 2014-es első kiadás után (ismertetése a Pro Futuro 2016/1. számában) jelentősen kibővítve – jelent meg. 2019 decemberében e könyv alapján szerezte meg a szerző az MTA doktora címet. A második kiadás újdonsága, hogy abban jelentősen kibővült a trust típusait bemutató V. fejezet tartalma: új, részletesebb csoportosításban ismerteti az európai államok közül az angolszász modellen alapuló, a német Treuhand-típusú, a francia fiducie modellt követő, majd a különleges megoldásokat alkalmazó államok szabályozását, majd egy csokorba gyűjti az észak- (lett, litván) és kelet-európai államok szabályait. Az új kiadásban a szerző kissé átalakította és bővítette a magyar szabályozás ismertetését is. (B. J.)

- *A Magyar Királyi Köztársaságtól a Magyar Köztársaságig. Közjog- és tudománytörténeti tanulmányok*
SCHWEITZER Gábor
Publikon Kiadó, Pécs, 2017
Tanulmánykötet. Terjedelem: 153. Bibliográfia a lábjegyzetekben.
ISBN 978 615 5457 81 4
- A szerző közjogász, az MTA TK Jogtudományi Intézetének kutatója, egyetemi oktató. E kötetében 2012–2017 között már megjelent hat munka, továbbá egy új dolgozat kapott helyet. A tanulmányokban elsősorban a két világháború közötti Magyarország közjogi berendezkedését értelmezi, áttekintést nyújt a korabeli közjogtudomány egészéről, annak teoretikus és gyakorlati oldalát is megvizsgálva. Két hosszabb tanulmány a két világháború közötti szabadságjogok szabályozásával foglalkozik. A kötet utolsó harmadát az 1945 utáni időszaknak szenteli. A jogforrások besorolása, a köztársasági államformáról alkotott vélemény és a preambulumban szereplő szabadságjogok értékelése útján mutatja be a Ruszoly József által „kisalkotmánynak” nevezett 1946:1. tc. szakirodalmi visszhangját, majd a 2012. január 1. napjával hatályba lépett Alaptörvényt a történeti/történelmi alkotmány fényében közelíti meg, felmutatva az 1949-es alkotmányhoz, és a jelenlegi Alaptörvényhez is köthető, historizáló kísérleteket. (B. J.)
- *A ius offerendi problematikája a római magánjogban*
SIKLÓSI Iván
(Sorozat: ELTE jogi kari tudomány, ISSN 2060 9361; 39.)
ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2017
Monográfia. Terjedelem: 224. Bibliográfia: 207–213. ISBN 978 963 312 283 9
- A szerző az Eötvös Loránd Tudományegyetem Római Jogi és Összehasonlító Jogtörténeti Tanszékének oktatója, immár harmadik monográfiájával jelentkezik a római magánjog területéről. A munka a római zálogjog egyik fontos részletkérdését, a többszörös elzálogosítás kapcsán felmerülő ius offerendinek, a záloghelymegváltás lehetőségének császárkori konstrukcióját vizsgálja a külföldi szakirodalom vonatkozásában is elismerésre méltó alaposítással. A releváns források elemzése mellett a szakirodalmi értelmezések ütköztetésével kísérel meg önálló választ adni a ius offerendivel kapcsolatos nyitott kérdésekre, kitérve a konstrukció továbbélésére is. (Ú. E.)
- *Győr vármegye főispánjai*
TORMA Attila
Dr. Kovács Pál Megyei Könyvtár és Közösségi Tér–Szülőföldünk Győr-Moson-Sopron Megyei Honismereti Egyesület, Győr, 2017
Monográfia. Terjedelem: 491. Bibliográfia a jegyzetekben. ISBN 978 615 80571 3 4
- A szerző nyugalmazott középiskolai tanár, a helytörténet ismert és elismert kutatója, akinek Győr történetéhez kapcsolódóan ez már a negyedik önálló könyve. Az alapvetően helytörténeti munka jogtudományi érdekességét az adja, hogy a főispáni tisztséget betöltő személyek életrajzai mellett (a kötet bevezető tanulmányában) a szerző részletezi a közigazgatás-történeti vonatkozásokat is. Tanul-

mányai kronologikus rendben követik egymást, 27 főispán teljességre törekvően feltárt életrajzát olvashatjuk. Forrásként a levéltári anyagokat, a korabeli sajtó teljes állományát és (az általa felkutatott családi vonatkozások révén) személyes emlékeket használt fel. A főispánok között több, később országos jelentőségűvé emelkedett politikust is találunk (pl. Darányi Kálmán és gr. Khuen-Héderváry Károly későbbi miniszterelnököket, gr. Batthyány Lajost, a későbbi fiumei kormányzót, vagy Huszár Aladárt, Budapest későbbi főpolgármesterét). (B. J.)

■ **Szokás és szabadság. Tanulmányok a középkori magyar jogszokások és kiváltságok történetéhez**

TRINGLI István

Line Design Kiadó, Budapest, 2017

Tanulmánykötet. Terjedelem: 239. Bibliográfia a jegyzetekben.

ISBN 978 963 480 000 2

- A szerző az ELTE és a Szegedi Tudományegyetem magyar középkorral foglalkozó történésze. E munkáját jogászszemmel azért különösen érdekes olvasni, mivel feltett szándéka, hogy a köztörténet és a jogtörténet művelőit közös munkára serkentse, hiszen – a főképp fogalomhasználati különbségek ellenére – a két területen dolgozóknak szükségképpen fel kell használniuk egymás eredményeit, a két megközelítés kiegészíti egymást (már csak azért is, mert napjaink jogtörténet-tudománya – Béli Gábor jeles munkásságát ide nem értve – önállóan szinte képtelen a kora-középkor eredeti források feldolgozásán alapuló értelmezésére). A kötetben 12 (korábban már megjelent) tanulmány kapott helyet, amelyeket egy – a korábbi írásaira érkezett kritikai észrevételekre reflektáló – új munkával egészített ki a szerző. A jogtörténeti szempontból legizgalmasabb részek a megyei közgyűlések bíraskodási gyakorlatával, a korai peres eljárással, a szent (és „boldogult”) királyokra való hivatkozás legitimáló hatásával, valamint a városi szabadságokkal foglalkoznak. (B. J.)

MUNKAJOG

■ **Kommentár a munka törvénykönyvéhez: Kommentár a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvényhez**

BANKÓ Zoltán–BERKE Gyula–KAJTÁR Edit–KISS György–KOVÁCS Erika

Harmadik, átdolgozott kiadás. Wolters Kluwer, Budapest, 2017

Kommentár. Terjedelem: 842. Bibliográfia: nincs. ISBN 978 963 295 674 9

- A korábbi kiadások átdolgozására a hazai és az európai uniós szintű szabályozás változására és a bírói gyakorlat alakulására figyelemmel került sor. Az első és második kiadás annotációját lásd a Pro Futuro 2014/1., illetve a 2016/1. számában. (K. G. Á.)

■ **A közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény és magyarázata**

CSEFFÁN József

Szegedi Rendezvényszervező Kft., Szeged, 2017

Kommentár. Terjedelem: 1003. Bibliográfia nincs. ISBN 978 615 5112 14 0

- A korábbi kiadás átdolgozására a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 2017. január 1-jétől hatályba lépett változásaira figyelemmel került sor. A korábbi kiadás annotációja a Pro Futuro 2018/2. lapszámában olvasható. (S. M.)
- *A közjegyzők jogállása, szervezete, valamint tevékenységének alapjai, különös figyelemmel az egyes közjegyzői nemperes eljárásokra*
FERENCZI Fanni
Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2017
Monográfia. Terjedelem: 136. Bibliográfia 121–136. és a lábjegyzetekben.
ISBN 978 963 318 626 8
- A szerző debreceni székhelyű közjegyző. A mű a közjegyzői státusszal, valamint feladatokkal kapcsolatos, teljes körű képet kíván nyújtani. A monográfia érinti – többek között – a jogállás alapvető kérdéseit, a szervezeti kereteket, a közjegyző feladat- és hatásköreit. A szerző művében igen alaposan mutatja be a – statikus elemek mellett – a különböző eljárásokat, feltárva azok természetét, jogszabályi háttereit. A szerző szándékát – miszerint egy átfogó képet kíván adni a közjegyzőségről – maradéktalanul teljesíti. (K. G. Á.)
- *Munkajog*
Gyulavári Tamás (szerk.)
(Sorozat: ELTE Jogi Kari Tankönyvek, ISSN 2060-6494; 7.)
Harmadik, átdolgozott kiadás. ELTE Eötvös, Budapest, 2017
Tankönyv. Terjedelem: 578. Bibliográfia a fejezetek végén és a lábjegyzetekben.
ISBN 978 963 312 207 5
- A korábbi kiadások annotációja a Pro Futuro 2015/1., 2016/2. és 2018/2. számában olvasható. (S. M.)
- *Társadalombiztosítási jog: jogi szakvizsga felkészítő kötet*
HOMICSKÓ Árpád Olivér
(Sorozat: Jogi Szakvizsga Könyvek)
Második kiadás. Patrocinium, Budapest, 2017
Tansegédlet. Terjedelem: 240. Bibliográfia nincs. ISBN 978 963 413 153 3
- A mű első kiadása a Pro Futuro 2018/2. lapszámában annotálásra került. (K. G. Á.)
- *Bevezetés a társadalombiztosítási jogba*
Hajdú József–Homicskó Árpád Olivér (szerk.)
(Sorozat: Bethlen-sorozat, ISSN 2062-2546)
Ötödik, jelentősen átdolgozott kiadás. Patrocinium, Budapest, 2017
Tankönyv. Terjedelem: 246. Bibliográfia a lábjegyzetekben és a fejezetek végén.
ISBN 978-963-413-156-4
A szerzők egyetemi oktatók, kutatók, emellett gyakorló jogászok. A tankönyv a jogászképzésben részt vevő hallgatók számára készült, ám egyúttal a joggyakorlat számára is hasznos, a jogalkalmazást megkönnyítő rendszerező, jogi szabályozást bemutató kézikönyvként is használható. A hazai jogi környezet bemutatása mellett kitérnek a szerzők a társadalombiztosítás szempontjából irányadó

nemzetközi szabályozás ismertetésére is. A könyvben részletes elemzésre kerül a 2017. március 31-ig hatályos időállapot szerint a magyar szociális és társadalombiztosítási ellátórendszer, az egészség- és nyugdíjbiztosítás alapvető szabályai. A korábbi kiadásokat a Pro Futuro 2015/2. és 2017/2. számában annotáltuk. (K. G. Á.)

■ *Társadalombiztosítási és szociálpolitikai alapismeretek*

HOMICSKÓ Árpád Olivér

Második, átdolgozott kiadás. Patrocinium, Budapest, 2017

Egyetemi jegyzet. Terjedelem: 228. Bibliográfia a lábjegyzetekben.

ISBN 978 963 413 154 0

- A szerző a Károli Gáspár Református Egyetem oktatója és kutatója, valamint gyakorló jogász. A tansegédlet a jogi asszisztens képzésben részt vevő hallgatók számára készült, így összefoglaló jelleggel mutatja be a magyar szociális és társadalombiztosítási ellátórendszert, kitér az egészség- és nyugdíjbiztosítás alapvető szabályaira, a foglalkoztatáspolitikai támogatási rendszerére, valamint a szociális igazgatás és ellátás egyes kérdéseire. (S. M.)

■ *Szociális jog II.: Tananyag a társadalombiztosítási és szociális ellátások megismeréséhez*

HOMICSKÓ Árpád Olivér

(Sorozat: Bethlen-sorozat, ISSN 2062-2546)

Második, átdolgozott kiadás. Patrocinium, Budapest, 2017

Egyetemi jegyzet. Terjedelem: 230. Bibliográfia nincs. ISBN 978 963 413 229 5

- A szerző a Károli Gáspár Református Egyetem oktatója és kutatója, valamint gyakorló jogász. A mű a szociális jog kötelékébe tartozó, szerteágazó jogintézmények hátterét kívánja górcső alá venni, részletes elemzést adva – többek között – a magyar szociális ellátórendszer fejlődéséről, az egészség- és nyugdíjbiztosításról, foglalkoztatáspolitikai támogatásokról, szociális igazgatás és ellátás egyes kérdéseiről, családtámogatási ellátásokról, illetve fogyatékos személyek jogairól. (S. M.)

■ *Egészségügyi és szociális jogi kézikönyv*

Kovács Gábor (szerk.)

Universitas-Győr Nonprofit Kft., Győr, 2017

Kézikönyv. Terjedelem: 342. Bibliográfia: 343–344. ISBN 978 615 5298 98 1

- A szerző a győri Széchenyi Egyetem tanszékvezető egyetemi tanára. Művében két jelentősebb jogi témakör, nevezetesen az egészségügyi jog és a társadalombiztosítási jog feldolgozására vállalkozott. Tekintettel arra, hogy a szerző orvostudományi és állam- és jogtudományi végzettséggel is rendelkezik, így a tárgyalt témakörök a vártnál jóval részletesebben, alaposabban, és mindkét szakmai terület kihívásainak megfelelően kerülnek bemutatásra. E közel 350 oldalas könyv mind a szakmai közönség, mind a téma iránt figyelemmel viseltető laikusok számára hasznos olvasmány. (K. G. Á.)

■ *A munkaviszony megszűnése és megszüntetése*

LŐRINCZ György

HVG-ORAC, Budapest, 2017

Monográfia. Terjedelem: 374. Bibliográfia nincs. ISBN 978 963 258 329 7

- A szerző ügyvéd. A kötet célja, hogy teljeskörűen bemutassa a munkaviszony megszűnésére és megszüntetésére vonatkozó, hatályos jogi szabályozást, úgy, hogy az elméleti alapok mellett a releváns bírói gyakorlat is megjelenik. A könyv tizenhárom különálló fejezete kellő részletességgel taglalja a munkaviszony megszűnésének, megszüntetésének eseteit, kitérve a csoportos létszámcsökkenés kérdéskörére, a vezető állású munkavállalók jogi helyzetére, valamint a jogellenes jogviszony-megszüntetésre. A kötet zárófejezete részletes iratmintákat tartalmaz. (K. G. Á.)

■ *A vezető tisztségviselő jogállása és felelőssége*

Pál Lajos (szerk.)

HVG-ORAC, Budapest, 2017

Tanulmánykötet. Terjedelem: 216. Bibliográfia lábjegyzetekben.

ISBN 978 963 258 343 3

- A tanulmánykötet szerzői – tizenhat gyakorló jogász és egyetemi oktató, kutató – azon anomália feloldására vállalkoztak, hogy a vezető tisztségviselő jogállásának alapvető kérdéseit többféle nézőpontból elemezzék. A szerzők érintik – többek között – az egyes felelősségi kérdéseket, az alkalmazandó jogszabály kérdéseit, a vezető tisztségviselő pozíciójával kapcsolatos jogviszony tartalmi elemeit, a belső és külső kárfelelősséget. A kötet ezen túl elvégzi a tisztség szabályozásának összehasonlító jogi vizsgálatát is, megvilágítja a külföldi jogrendszerekben megjelenő sajátosságait. Az új Ptk. hatálybalépésével e státusz kérdése és az azzal kapcsolatos viták új életre kaptak, amelyek folytatásához nagymértékben hozzájárul e könyv. (S. M.)

POLGÁRI JOG, POLGÁRI ELJÁRÁSJOG ÉS NEMZETKÖZI MAGÁNJOG

■ *A magyar család jogi rendje*

BARZÓ Tímea

Patrocinium, Budapest, 2017

Monográfia. Terjedelem: 565. Bibliográfia: 556–564. ISBN 978 963 413 177 9

- A szerző egyetemi oktató. A magyar családjog ilyen átfogó jellegű feldolgozására a hazai szakirodalomban eddig még nem került sor. Ezért a kötet a jogterület teljes körű bemutatásával, az elméleti és gyakorlati kérdések vizsgálatával, hiánypótlónak tekinthető. A szerző munkáját öt részre osztja, és a 2013. évi V. törvény (Ptk.) Negyedik Könyvének (Családjog) szerkezete szerint haladva mutatja be részletesen az egyes jogintézményeket. A rendszertani alapok és az alapelvek ismertetését követően a házasság, a bejegyzett élettársi kapcsolat és a de facto élettársi viszony, a rokonság és a gyámság intézményeinek részletszabályait

tárgyalja, nemzetközi és történeti kitekintéssel kiegészítve. Ismerteti az elvi jelentőségű bírói döntéseket és a gyámhatósági gyakorlatot is, és ezek alapján (többször kritikusan) értelmezi az új Ptk. szabályait. (T. F.)

- *A versenyképesség jogi kérdései 2017-ben. Tanulmányok a gazdasági jog köréből. Kutatások a Budapesti Corvinus Egyetemen*
Bodzási Balázs (szerk.)
HVG-ORAC, Budapest, 2017
Tanulmánykötet. Terjedelem: 314. Bibliográfia a lábjegyzetekben.
ISBN 978 963 258 332 7
- A kötetben a Budapesti Corvinus Egyetem oktatóinak írásai mellett, a Magyar Nemzeti Bank munkatársaitól, valamint a gazdasági joggal foglalkozó bírától, ügyvédektől és vállalati jogtanácsosoktól is olvashatóak tanulmányok. A BCE Pénzügyi és Gazdasági Központ keretében a 2016–17-es periódusban megvalósult kutatások tárgya Magyarország versenyképességének javítása volt. Ennek megfelelően a tanulmányok elsősorban arra fókuszálnak, hogy a magyar normatív szabályozásnak melyek azok a területei, amelyek fejlesztésre szorulnak a versenyképesség javítása érdekében. Így olvashatunk az új választottbírói törvényről, a befektetővédelemről és tőkepiaci szabályozásról, de olyan írások is színesítik a tanulmánykötetet, amelyek a nem-teljesítő, illetve a késedelmes hitelekhez kapcsolódó kérdéseket feszegetik. (B. S.)
- *Polgári jog és eljárásjog a gyakorlatban. Iratminták a jogi szakvizsga „A” modul írásbeli vizsgájához*
Boóc Ádám–STUBENVOLL Zsolt
(Sorozat: Jogi szakvizsga könyvek)
Patrocinium, Budapest, 2017
Iratmintatár. Terjedelem: 354. Bibliográfia nincs. ISBN 978 963 413 157 1
- Boóc Ádám a Károli Gáspár Református Egyetem oktatója, ügyvéd, Stubenvoll Zsolt ügyvéd. Az elsősorban a szakvizsgázók számára készült könyvben a szerzők – a jogi szakvizsga tételsorához igazodva – 31 jogterületet mutatnak be a joggyakorlatban előforduló iratokhoz szerkesztett mintákon keresztül. Hasznos és ajánlott forrásanyag lehet azoknak is, akik egyetemi tanulmányaik befejezését követően munkájuk során gyakorlatszerzés végett ismerkednek a polgári anyagi jogi és eljárásjogi iratminták készítésével. (Sze. B.)
- *Nemzetközi magánjog*
BURIÁN László–RAFFAI Katalin–SZABÓ Sarolta
(Sorozat: Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karának tankönyvei, ISSN 2062–0837)
Pázmány Press, Budapest, 2017
Tankönyv. Terjedelem: 484. Bibliográfia az egyes fejezetek végén.
ISBN 978 963 308 320 8
- A szerzők a PPKÉ JÁK Nemzetközi Magánjogi Tanszékének oktatói. A kötet a nemzetközi magánjogról szóló 2017. évi XXVIII. törvény és annak indokolása alapján

készült. Az előző évben önálló kötetként megjelent Általános Rész korábbi hét fejezete kilenc fejezetre bővült. A nemzetközi magánjog alapkérdései, fogalma, forrásai, a történeti aspektusok, kollíziós szabályok mellett immár külön szerkezeti egységet képez egyrészt a külföldi jog alkalmazása, másrészt a közrendi záradék és imperatívuszabályok. A Különös Rész fejezetei a személyi, család-, élettársi, dologi, kötelmi, öröklési jogi, illetve a joghatósági szabályokat tartalmazzák. Ezeket a kapcsolódó nemzetközi szerződések és az uniós joganyag listáit tartalmazó függelék egészíti ki. Az Általános Rész korábbi két kiadásának annotációja a *Pro Futuro* 2016/1. és 2018/2. számában olvasható. (F. B.)

- **Gazdasági társaságok átalakulása. Jogi háttér – számvitel – adózás**
EGRI-RETEZI Katalin–EGRI István Iván
(Sorozat: Vezinfó-tudástár, ISSN 2061-4780)
VEZINFÓ, Budapest, 2017
Kézikönyv. Terjedelem: 268. Bibliográfia nincs. ISBN 978 615 5085 50 5
- A szerzők könyvvizsgálók és adószakértők. A könyv – követve a jogszabályi változásokat – megkísérli összefoglalni a gazdasági társaságok legfontosabb szabályait. Az átalakuláshoz kapcsolódó jogi háttérrel, számviteli kérdéseket, valamint az átalakulás adó- és köztehervonzatait mutatja be. A kötetben számos táblázat és magyarázó ábra található. A melléklet okiratmintákat tartalmaz, több forgatókönyvről, átalakulási tervről, cégbejegyzési kérelemről és vagyoneletről. A jogi és pénzügyi vonatkozások miatt mindkét szakma képviselői számára érdekes lehet, valamint azok számára is, akiknek gazdasági társaság tagjaiként kell rendelkezniük a gazdasági társaságok szabályozásával kapcsolatos ismeretekkel. (G. B.)
- **Kötelmi jog: Általános rész**
FAZEKAS Judit–MENYHÁRT Ádám–KÖHIDI Ákos
Gondolat, Budapest, 2017
Tankönyv. Terjedelem: 296. Bibliográfia: 295–296. ISBN 978 963 693 776 8
- A szerzők a győri Széchenyi István Egyetem jogi karának oktatói. A kötet három fő részből áll, amelyek a Ptk. VI. könyvének fejezeteit követik. Az első a kötelmek közös, a második a szerződési jog általános, a harmadik pedig a szerződésen kívüli károkozás szabályait mutatja be. A típusszerződésekre vonatkozó különös szabályokat nem tartalmazza, figyelemmel arra, hogy azokat a szerzők külön kötetben kívánják feldolgozni. A tankönyv fogalommeghatározások, magyarázatok, bírósági ítéletek, határozatok és példák mentén ismerteti meg az olvasóval a kötelmi jog általános részét. Elsősorban a joghallgatók számára nyújt segítséget, hiszen az egyetemi előadások kibővített anyagát tartalmazza, de a szakmai közönség és más szakok kötelmi jogot tanuló hallgatói számára is hasznos lehet. (G. B.)
- **Jogi személyek a gazdasági forgalomban**
FÉZER Tamás–KÁROLYI Géza–PETKÓ Mihály–TÖRÖ Emese
Magánkiadás. Debrecen, 2017
Egyetemi jegyzet. Terjedelem: 390. Bibliográfia: 389–390.
ISBN 978 963 08 9106 6

- A szerzők a Debreceni Egyetem oktatói, akik a kereskedelmi jog oktatásában vesznek részt. Az intézmény repozitóriumában szabadon elérhető könyv célja, hogy – a tárgy tematikájához igazodva – átfogó képet adjon a kereskedelmi jog és a gazdasági élet szereplőire (természetes személyekre, gazdasági társaságokra, a nonprofit szervezetekre) vonatkozó hatályos magyar joganyagról, valamint a kapcsolódó uniós társasági jogi és versenyjogi normákról. Külön fejezetek tárgyalják a gazdálkodó szervezetek nyilvántartásával, átalakulásával, megszűnésével, az adósságrendezéssel kapcsolatos eljárásokat. (B. E.)
- *Lege duce, comite familia. Ünnepi tanulmányok Tóthné Fábián Eszter tiszteletére, jogászi pályafutásának 60. évfordulójára*
Görög Márta–Hegedűs Andrea (szerk.)
(Sorozat: A Pólay Elemér Alapítvány könyvtára, ISSN 1786–352X; 68.)
Iurisperitius, Szeged, 2017
Tanulmánykötet. Terjedelem: 536. Bibliográfia a lábjegyzetekben.
ISBN 978 615 5411 56 4
- A Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának oktatói, pályatársai, illetve a Civilisztikai Tudományok Intézete e kötettel köszöntötte Tóthné Fábián Esztert jogászi pályafutásának 60. évfordulójának alkalmából. Az ünnepelt a kar nagyra becsült oktatója, címzetes egyetemi tanár, aki a családjogra fókuszáló oktatási-kutatási tevékenysége mellett kiemelt figyelmet fordít a joggyakorlat problémáira. A kötet 46 tanulmányt tartalmaz. A szerzők többsége családjogi, személyiségi jogi, illetve a gyermekek jogaihoz kapcsolódó munkákkal köszönti az ünnepeltet, emellett olvashatunk a polgári perrendtartásról, a pszichológikáról, illetve a Brexitről is. (T. F.)
- *Polgári Jog: Családjog*
HEGEDŰS Andrea
Harmadik, hatályosított kiadás. R.I.M.Á.K., Szeged, 2017
Tankönyv. Terjedelem: 378. Bibliográfia: 377–378. és a lábjegyzetekben.
ISBN 978 963 12 9944 1
- A szerző a Szegedi Tudományegyetem oktatója, gyakorló jogász, a családjog szakértője. A mű első kiadása 2014-ben jelent meg, az új Ptk. alapján (ismertetése a Pro Futuro 2016/1. számában). Ezt követően azonban a törvényhozó számos, a családjog területét is érintő jogszabályt alkotott. A harmadik kiadásban ezeket a változásokat mutatja be. A könyv átfogóan elemzi a nemzetközi magánjogról és a polgári perrendtartásról szóló, 2018. január 1-jén hatályba lépett kódexeknek a Ptk. családjogi szabályaira gyakorolt hatásait. A tankönyv jól áttekinthető, a normaszöveg elemzése mellett a vonatkozó bírói gyakorlatot is bemutatja. Segítségül szolgálhat nemcsak az egyetemi hallgatók, hanem a gyakorló jogászok számára is. (B. S.)
- *60. Studia in honorem Péter Miskolczi-Bodnár*
Homicskó Árpád Olivér–Szuchy Róbert (szerk.)
(Sorozat: De iuris peritorum meritis, ISSN 1789–0896; 11.)

KRE ÁJK, Budapest, 2017

Tanulmánykötet. Terjedelem: 619. Bibliográfia a lábjegyzetekben.

ISBN 978 963 9808 80 5

- A Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kara jelen kötettel ünnepli Miskolczi-Bodnár Péter professzor 60. születésnapját. Az ünnepelt az országban elsőként szervezte meg a Miskolci Egyetemen a kereskedelmi jog (magánjogtól elkülönült) oktatását, jelenleg a KRE tanszékvezető egyetemi tanára. A könyvben munkássága és szakmai teljesítménye előtt nemcsak a közvetlen kollégák, hanem a barátok, pályatársak, családtagok, illetve egykori doktoranduszai fejezik ki tiszteletüket. Szakmai önéletrajzának bemutatását követően a kötetben 53 tanulmány szerepel magyar, angol és német nyelven. A szerzők a polgári és a kereskedelmi jog közelítésének témáján belül foglalkoznak többek között fogyasztóvédelmi joggal, versenyjoggal, a gazdasági társaságokkal, illetve a személyiségi jogvédelemmel. (T. F.)

- *A magyar magáncsőd kézikönyve. A 2015. évi CV. törvény és végrehajtási rendeleteinek előírásai a természetes személyek adósságrendezési eljárásáról*
JUHÁSZ László
HVG-ORAC, Budapest, 2017
Kézikönyv. Terjedelem: 533. Bibliográfia a lábjegyzetekben.
ISBN 978 963 258 322 8
- A szerző nyugalmazott táblabíró, címzetes egyetemi docens, egy neves ügyvédi iroda munkatársa. A kötet a természetes személyek adósságrendezési eljárásáról szóló törvényt taglalja; az első olyan munkának tekinthető, amely a magáncsőd intézményét dolgozza fel. Viszonylag korai megjelenéséig bírói gyakorlat még nem alakulhatott ki, ezért a könyv a korábbi gyakorlatot ismerteti, és elsősorban az anyagi és eljárásjogi szabályok bemutatására törekszik. Először a magáncsőd alapelveit, majd a bíróságon kívüli és a bírósági adósságrendezési eljárást mutatja be, eközben a számos pozitívum mellett hangsúlyt fektetve a negatívumok értékelésére is. A függelékben megtalálható a témához kapcsolódó 17 végrehajtási rendelet szövege. Gördülékeny stílusa és jó szerkezete alapján a kézikönyv nemcsak a bírák, ügyvédek, valamint családi csődvédelem dolgozói számára lehet érdekes, hanem akár a jogkereső adósoknak is nagy segítséget nyújthat az eligazodásban. (G. B.)

- *Brüsszeltől Brüsszelig. Tanulmányok az európai polgári eljárásjog köréből*
KENGYEL Miklós
(Sorozat: Acta Caroliensia Conventorum Scientiarum Iuridico-Politicarum, ISSN 2063–4757; 17.)
KRE ÁJK, Budapest, 2017
Monográfia. Terjedelem: 288. Bibliográfia a lábjegyzetekben. ISBN 978 963 413 161 8
- A szerző a Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Karának egyetemi tanára volt (1953–2017). A mű közel negyed évszázad kutatómunkájának gyümölcse, amely kutatás kezdete a rendszerváltozásig, az európai polgári eljárásjog jogintézményének megformálásáig nyúlik vissza. A címben a „Brüsszel-

től Brüsszelig” az európai polgári eljárásjog fejlődésének történetére utal, ugyanis a legfontosabb jogforrások írásba foglalásának helyszínéül Európa fővárosa szolgált. A Brüsszeli Egyezményt felváltó Brüsszel I. rendelet alkalmazása komoly kihívást jelentett hazánkban, amelynek nehézségeit a szerző saját empirikus vizsgálatai alapján mutatja be. A kötet utolsó fejezetei a végrehajthatóvá nyilvánítási eljárás eltörlésével, valamint a rendelet megújításával foglalkoznak. (T. N.)

- *A társasházi törvény magyarázata. A társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény és az irányadó bírói gyakorlat bemutatása*

Kiss Gábor

HVG-ORAC, Budapest, 2017

Kézikönyv. Terjedelem: 298. Bibliográfia: 297–298. ISBN 978 963 258 323 5

- A szerző a Kúria társasházi jogvitákat is elbíráló, dologi jogi tanácsának a tagja, aki már több alkalommal is foglalkozott a társasház intézményének bemutatásával. A kézikönyv a társasházakról szóló törvény magyarázatára és a hazai bírói gyakorlat részletes bemutatására törekszik. A teljesség igényével dolgozza fel a törvényt, a kapcsolódó háttérjogszabályokat, a szakirodalmat és a bírói gyakorlatot, különösen bírósági határozatok és a Kúria elvi határozatai alapján. A kötet szerkezete a törvény fejezeteit követi, a végén található függelékben pedig egy társasházi alapító okiratot mutat be. Mivel ezt az okiratot az életben kialakult helyzetek alakítják, a szerző hangsúlyozza, hogy a minta csupán alapot szolgáltat az ilyen okirat megírásához, és említ néhány példát, hogy milyen esetekben kell eltérni tőle. Elsősorban gyakorló jogászok, ügyvédek, bírák számára nyújt eligazítást, de hasznos lehet a közös képviselőt ellátó magánszemélyek és vállalkozások, valamint a tulajdonostársak számára is. (G. B.)

- *A magánjog általános tana*

LÁBADY Tamás

Szent István Társulat, Budapest, 2017

Tankönyv. Terjedelem: 258. Bibliográfia: 235–242. ISBN 978 963 277 458 9

- A 2016-os kiadás változatlan utánnyomása. A 2016-os kiadás annotációját lásd a Pro Futuro 2018/2. számában. (T. F.)

- *Polgári jog: szerzői jog és iparjogvédelem*

LONTAI Endre–FALUDI Gábor–GYERTYÁNFI Péter–VÉKÁS Gusztáv

(Sorozat: ELTE Jogi Kari Tankönyvek, ISSN 2060–6494; 15.)

ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2017

Tankönyv. Terjedelem: 446. Bibliográfia a fejezetek végén. ISBN 978 963 312 270 9

- A szerzők egyetemi oktatók és szabadalmi joggal foglalkozó szakemberek. A könyv első kiadása 2012-ben jelent meg (ismertetése a Pro Futuro 2014/2. számában). A kötet újdonsága a közös jogkezelés új uniós és hazai szabályozásával foglalkozó fejezet teljes átirása, kiegészítve a joggyakorlási forma lényegének bemutatásával. A kötetben a korábbiaknál hangsúlyosabban jelenik meg a joggyakorlat, az Európai Bíróság és a magyar bírói gyakorlat bemutatása révén. A mű végén függelék formájában a szerzők összefoglaló áttekintést nyújtanak az

iparjogvédelem szervezetének felépítéséről. A tankönyv jól áttekinthető felépítése, nyelvezete megkönnyíti az egyetemi hallgatók számára a szerzői joggal és iparjogvédelemmel kapcsolatos tananyag elsajátítását. (B. S.)

- *A trust bevezetése Magyarországon és a nemzetközi gyakorlat. Válogatott tanulmányok a STEP Hungary 2014., 2015. és 2016. évi konferenciáján elhangzott előadások alapján (Introduction of the trust in Hungary and the international practice: selected studies based on the lectures held on the conferences of STEP Hungary in the years 2014, 2015 and 2016)*
Menyhei Ákos–Sándor István (szerk.)
HVG-ORAC, Budapest, 2017
Tanulmánykötet. Terjedelem: 229. Bibliográfia a lábjegyzetekben.
ISBN 978 963 258 325 9
- A kötet szerzői egyetemi oktatók, illetve gyakorló jogászok. A könyv az utóbbi években a *Society of Trust and Estate Practitioners* (STEP) nemzetközi szervezet által Budapesten megrendezett konferenciákon, magyar és angol nyelven megtartott, válogatott előadások szerkesztett változatait tartalmazza. A konferenciasorozat célkitűzése az volt, hogy a Ptk. hatálybalépésével a magyar jogrendszerben meghonosodó bizalmi vagyonkezelési konstrukciót átfogóan bemutassa. Olvashatunk a STEP működéséről, valamint az új jogintézményt érintő, magyar szabályozással kapcsolatos magán- és közjogi kérdésekről. Ezen túlmenően, angol nyelven a jogintézményt használó néhány állam (Szingapúr, Hongkong, Oroszország, Liechtenstein) vonatkozó szabályozását és joggyakorlatát elemző írások is megtalálhatóak a műben. (B. S.)
- *A bizalmi vagyonkezelés. Jogalkalmazási és jogalkotási alapkérdések jelenlegi és jövőbeli vagyonrendelőknek, vagyonkezelőknek, kedvezményezetteknek és a kezelt vagyon hitelezőinek*
MICZÁN Péter
HVG-ORAC, Budapest, 2017
Monográfia. Terjedelem: 525. Bibliográfia: 507–525. ISBN 978 963 258 338 9
- A szerző a Nemzetgazdasági Minisztérium szakmai tanácsadója, 2017 őszén az Eötvös Loránd Tudományegyetemen védte meg „A bizalmi vagyonkezelés – Szabályozási alapkérdések és javaslatok” című PhD-doktori értekezését. A könyv a disszertáció átdolgozásával jött létre. A mű célja a Ptk. hatálybalépésével a magyar jog rendszerébe az angolszász jogrendszerből beemelt bizalmi vagyonkezelési konstrukció alapvető dologi és kötelmi jogi sajátosságainak a bemutatása, így elősegítve a joggyakorlat hatékonyságát. A mű a tudományos analízis eszközszerzetének, módszereinek rövid felvázolásával kezdődik, majd a jogviszony tartalmi elemeinek elemzésével folytatódik. A jogviszony-analízis keretén belül többek között bemutatja a hárompólusú jogviszony alanyainak jogállását, felelősségét, sorra veszi a szerződés létrehozásának, módosulásának, megszűnésének alapkérdéseit. A mű végén átfogó, minden részletre kiterjedő szerződésminta található, amely a gyakorló jogászok munkáját segíti. (B. S.)

- *Polgári eljárásjogi ismeretek igazságügyi igazgatás szakos hallgatók számára*
MOLNÁR Judit–NYILAS Anna–PRIBULA László–ZÁKÁNY Judit
Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2017
Egyetemi jegyzet. Terjedelem: 212. Bibliográfia: 210–212. ISBN 978 963 318 627 5
- A szerzők a Debreceni Egyetem oktatói. Három nagy szerkezeti egységre osztható a könyv: az első a perjog általános szabályait mutatja be (hatáskör, felek, elsőfokú eljárás, bizonyítás, határozatok), a második rész az egyes perorvoslatokkal és a különleges perek szabályaival foglalkozik, míg a harmadik egység a nemperes eljárásokat, valamint az európai polgári eljárásokat taglalja (például a határozatok kölcsönös elismerését és végrehajtását, illetve az európai fizetési meghagyásos eljárást). Alapvetően nem ismétli meg a jogszabályok pontos szövegét, csupán a jogszabályhelyekre hivatkozva rendszerezi az eljárásjogi szabályokat abból a célból, hogy segítséget nyújtson a hallgatók számára a tanuláshoz. A szerkesztés révén és a szabályok lényegének kiemelésével kiválóan hasznosítható az igazságügyi igazgatási alapszakos hallgatók számára, akik a tankönyv segítségével megszerezhetik a szükséges tudást, és eredményesen felkészülhetnek a polgári eljárásjogi vizsgára. (K. A.)
- *Polgári eljárásjog I.*
Nagy Adrienn–Wopera Zsuzsa (szerk.)
Wolters Kluwer, Budapest, 2017
Tankönyv. Terjedelem: 367. Bibliográfia a lábjegyzetekben. ISBN 978 963 295 700 5
- A kötet szerzői egyetemi oktatók, gyakorló jogászok. A tankönyv struktúrája elsősorban a polgári perrendtartás szerkezetén alapul, azonban nem követi azt olyan mértékben, mint ahogyan egy kommentár, és alapvetően nem ismerteti a normaszöveget sem. Az első kötet tartalmát az alapelvek, és polgári perjog általános szabályai (például: hatáskör, illetékesség, felek, költségek), az elsőfokú eljárás, a bizonyítás és a határozatok képzik. A könyv erénye, hogy a bírói gyakorlat bemutatásának is hangsúlyos szerepet szántak a szerzők. A tételes jogi rendelkezések részletezését megelőzően az olvasó megismerkedhet a polgári eljárásjog alapvető fogalmaival, emellett a magyar perjog elmúlt másfél évszázadának fejlődéstörténetébe is betekintést nyerhet. A mű remekül hasznosítható oktatási tevékenységhez, illetve az egyetemi hallgatók vizsgára történő felkészülésére is kiválóan alkalmas, a II. kötetrel kiegészülve. (K. A.)
- *Nemzetközi magánjog*
NAGY Csongor István
Harmadik, átdolgozott és bővített kiadás. HVG-ORAC, Budapest, 2017
Tankönyv. Terjedelem: 352. Bibliográfia: 344–350. ISBN 978 963 258 354 9
- A szerző az SZTE ÁJTK Nemzetközi Magánjogi Tanszékének tanszékvezető egyetemi tanára. Munkája a 2011-es és 2012-es köteteket követő harmadik, átdolgozott, bővített kiadás. A könyv alapjául egyrészt a nemzetközi magánjogról szóló új jogszabály, a 2017. évi XXVIII. törvény, másrészt az irányadó európai uniós rendeletek és európai bírósági ítéletek szolgáltak. A nemzetközi magánjog fogalmának és forrásainak bemutatását követően három nagyobb szerkezeti egység

különíthető el. Ezek részletesen ismertetik a kollíziós jog általános, illetve különös részét, továbbá a nemzetközi polgári eljárásjogot. A korábbi két kiadás annotációja a Pro Futuro 2013/1. és 2014/2. számában olvasható. (F. B.)

- *A jogerő tárgyi terjedelme a polgári perben. Az érvényesített jog és a jogerő összefüggései*
PÁKOZDI Zita
Iurisperitus, Szeged, 2017
Monográfia. Terjedelem: 144. Bibliográfia: 133–141. ISBN 978 615 5411 52 6
- A mű szerzője a Szegedi Tudományegyetem oktatója, e monográfia az ugyan ezen címmel rendelkező doktori értekezésének továbbdolgozott változata. Hiánypótló jellegű alkotásnak minősül, hiszen Farkas József négy évtizeddel ezelőtti munkája óta ilyen kutatás nem érintette a jogerő polgári eljárásjogi kérdéskörét. A szerző alapvetően elméleti síkon közelíti meg a témát, és a domináns elemző szemlélet mellett a jogszabály-értelmezési és a jog-összehasonlító módszer alkalmazását sem nélkülözi. A dogmatikai megközelítés mellett kitér a bírósági gyakorlatra is. A monográfia kilenc nagy szerkezeti egységből épül fel, amelyek közül négy a jogerő más államok (Németország, Ausztria, Franciaország, Anglia) perjogi megközelítését taglalja. A problémafelvetés után az alapvető kontextust tisztázza a szerző, majd a jogerő magyar perjogban betöltött szerepére koncentrálna. Az összegzésben a hipotézisként megfogalmazott tételeket igazolja a szerző. (K. A.)
- *A végrehajtó és az adós, a bírósági végrehajtás gyakorlati ütközőpontjai [A végrehajtó és az adós, a bírósági végrehajtás a gyakorlatban]*
PATAKI János István
Budapest, Expert Books, 2016
Monográfia. Terjedelem: 222. Bibliográfia: 215–217. és a lábjegyzetekben.
ISBN 978 615 5014 76 5
- A 2013-as kiadás változatlan utánnomása. Az első kiadás annotációját lásd a Pro Futuro 2015/1. számában. (T. N.)
- *Polgári eljárásjog I–II. Kommentár a gyakorlat számára*
Petrik Ferenc (szerk.)
Harmadik kiadás. HVG-ORAC, Budapest, 2017
Kommentár. Terjedelem: 1339. Bibliográfia: nincs. ISBN 963 8213 08 6
- A jogalkalmazás gyakorlott szakértői, köztük a Kúria bírái, az új polgári perrendtartásról szóló törvény elfogadása után egy nagykommentár készítését vállalták, amelyet időről időre aktualizálnak. A munka célja, hogy egyrészt elemezze, hogy a kialakult bírói gyakorlat mennyiben alkalmazható az új polgári perrendtartás hatálya alatt indult eljárásokban, másrészt útmutatást adjon arról, hogy az új perrendtartás bonyolult rendszerében a rendelkezések miként függenek össze egymással, és hogyan viszonyulnak a kapcsolódó egyéb jogszabályok rendelkezéseihez. A szerzők nem a jogszabály szakaszról szakaszra történő ismertetését célozzák, hanem az eljárásjogot a maga dinamikájában, a bírói gyakorlatban megjelenő „élő” változatában kívánják bemutatni. (Sze. B.)

- *Különbözőség az egységben. A szerzői jogi szabályozás differenciálódásának hatása a jogterület szerepére és hatékonyságára*
POGÁCSÁS Anett
(Sorozat: Doktori Értekezések, ISSN 2064–1907; 15)
Pázmány Press, Budapest, 2017
Monográfia. Terjedelem: 340. Bibliográfia: 277–340. és a lábjegyzetekben. ISBN 978 963 308 318 5
- A szerző a PPKE JÁK adjunktusa, e munkájának alapja a doktori (PhD) disszertációja. A jelenlegi jogirodalomban egymástól eltérő vélemények alakultak ki a szerzői jogról. E jogterület jövőbeli feladatának tisztázásához szükséges vizsgálni, hogy az eredeti szerepe mennyiben változott napjainkban. Így az értekezés azon kérdésköröket mutatja be, hogy vajon ellentétes irányba haladnak-e a szerzői jog jövőjét vázoló különböző elképzelések, vagy elérhető valódi kompromisszum is, illetve ezzel összefüggésben a szerzői jog hatékonyságának növeléséhez, a jogterület modernizálásához szükség van-e paradigmaváltásra. Mindezeket túl a mű taglalja a szerző személyéhez való viszonyulás differenciáltságának, az eredeti jogosult és műve, valamint az eredeti jogosult és a közvetítők, a közönség viszonyának jelentőségét. A mű szerkezeti egységei a bevezetés, három fejezet, a zárszó és a bibliográfia. Az egyes következtetéseket a fejezetek végén foglalja össze a szerző. (B. E.)
- *Nemzetközi magánjog. Jogszabály- és jogesetgyűjtemény*
Szabó Sarolta (főszerk.)
(Sorozat: Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karának tankönyvei, ISSN 2062-0837)
Második, javított és bővített kiadás. Pázmány Press, Budapest, 2017
Tansegédlet. Terjedelem: 490. Bibliográfia a lábjegyzetekben.
ISBN 978 963 308 293 5
- A kötet a PPKE JÁK Nemzetközi Magánjogi Tanszékének oktatói közreműködésével készült. Célja, hogy a napjainkra nagymértékben megnövekedett terjedelmű nemzetközi magánjogi joganyagot áttekinthetővé tegye mind a joghallgatók, mind a gyakorló jogászok számára, így a tételes joganyagot és a jogesetgyűjteményt feladatokkal, kérdésekkel egészíti ki. A kötet a 2013-ban megjelent első kiadás javított, bővített változata, így a gyűjtemény a 2013 óta meghozott magyar ítéletábrái, kúriai döntések, valamint az Európai Unió Bíróságának ítélezési gyakorlata tekintetében egyaránt gyarapodott. Az első kiadás annotációja a Pro Futuro 2015/1. számában olvasható. (F. B.)
- *Agrárjog. A magyar agrár- és vidékfejlesztési jogi szabályozás lehetőségei a globalizálódó Európai Unióban*
Szilágyi János Ede (szerk.)
Miskolci Egyetemi Kiadó, Miskolc, 2017
Tankönyv. Terjedelem: 303. Bibliográfia az egyes fejezetek végén és a lábjegyzetekben. ISBN 978 615 5626 16 6

- A szerzők túlnyomóan a Miskolci Egyetemhez kötődő oktatók, kutatók, de többen közülük figyelemre méltó gyakorlati tapasztalatokkal is rendelkeznek. A kötet tematikai változatossága, s ugyanakkor az agrárjog részterületei tekintetében a teljeskörűsége törekvés hiánya kiválóan szemlélteti, hogy a hatalmasra duzzadt joganyag és szakirodalom az oktatásban megengedi, és igényli is a válogatást (adott esetben más tantárgy tematikájához rendelt), részben didaktikai szempontok alapján. Az agrárjog elméleti alapjain és az egyes alágazatok szakigazgatási területein túl, például a földforgalmi szabályozás, a mezőgazdasági vízgazdálkodás, az agrárnyilvántartások és a szellemi tulajdonvédelem egyes területei is helyet kaptak itt. A kötet egyes fejezetei kifejezetten tudományos igényességgel íródtak, míg mások közelebb állnak az oktatás valós igényeihez. A nehezen követhető, gyakran változó szabályozásra tekintettel fontos, hogy időről időre készüljenek hasonló leírások és elemzések. (F. L.)

■ *Szellemi alkotások joga*

TATTAY Levente–PINTZ György–POGÁCSÁS Anett
Szent István Társulat, Budapest, 2017

Tankönyv. Terjedelem: 395. Bibliográfia: 385–395. ISBN 978 963 277 7115

- A mű a 2011-es kiadás változatlan utánnomása. A 2011-es kiadás ismertetését lásd a Pro Futuro 2013/1. számában. (B. S.)

■ *A polgári perrendtartás: 1952–2016*

TÓTH Barbara

Wolters Kluwer, Budapest, 2017

Jogszabálytükör. Terjedelem: 602. Bibliográfia nincs. ISBN 978 963 295 696 1

- A szerző egyetemi tanársegéd a Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar Polgári Eljárásjogi és Nemzetközi Jogi Tankszékén. A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény közötti jogszabályi változások egybevetését, összefoglalását tűzte ki célul. Az új perrendtartásban jelentősen módosultak a jogi képviseletre vonatkozó szabályok, bevezette az osztott perszerkezetet az elsőfokú eljárásokban, a perfelvételi iratok kiemelt szerepet kaptak éppúgy, mint a felek jognyilatkozatai. Új alapokra helyezte a szakértői bizonyítást, és jelentősen változtak a másodfokú eljárás szabályai is. A változásgyűjtemény ezért hasznos segítséget nyújt az új törvény megértéséhez és annak alkalmazásához elsősorban azok számára, akik a régi törvényt és annak gyakorlatát már ismerik. A régi Pp. és az új 2016-os Pp. rendelkezéseit párhuzamosan jeleníti meg, a dokumentum bal oldalán a régi jogszabályi rendelkezések, míg a jobb oldalán az új, jelenleg hatályos jogszabályi rendelkezések helyezkednek el. (Sze. B.)

■ *Felelősségtan*

UJVÁRINÉ ANTAL Edit

(Sorozat: Magister Kötetek, ISSN 2498–5430)

Patrocinium, Budapest, 2017

Tankönyv. Terjedelem: 222. Bibliográfia: 212–220. ISBN 978 963 413 151 9

- A szerző a Miskolci Egyetem jogi karának oktatója, a polgári jogi felelősségtan szakértője. E munkája a joghallgatók, illetve a szakvizsgára készülők számára nyújt ismereteket a kártérítési jog területén. A mű előzményeül szolgált a Novotni Alapítvány által az 1990-es évek közepétől kiadott Felelősségtan jegyzet, amelynek újragondolása a 2013. évi V. törvény (Ptk.) hatálybalépésére tekintettel vált szükségessé. A hét részre tagolt könyv a jogi felelősség és a polgári jogi felelősség alapkérdéseinek tisztázását követően foglalkozik a szerződésen kívül okozott károk okozásával, a kártérítési kötelezettség terjedelmével, a felelősség egyes eseteivel, a szerződésszegéssel okozott kárfelelősség szabályaival, a kártérítés más jogterületektől való elhatárolásával, illetve a polgári jogi kártérítési szabályok más jogterületeken történő alkalmazásával. A szerző e témák kifejtése során különös hangsúlyt fektet a bírói gyakorlat ismertetésére is. (T. F.)
- *Az új Pp. iratmintatára. Beadványtervezetek az új Pp. minden eljárási cselekményéhez, összesen 388 iratminta*
Varga István–Gelencsér Dániel (szerk.)
HVG-ORAC, Budapest, 2017
Iratmintatár. Terjedelem: 1062. Bibliográfia nincs. ISBN 978 963 258 355 6
- Az iratmintatár szerzői több hivatásrend képviselői: van köztük bíró, ügyvéd, közjegyző és egyetemi oktató is. A szerkesztő ügyvéd, illetve az Eötvös Loránd Tudományegyetem oktatója. A vaskos kötetben a felek, illetve a képviselők által benyújtandó beadványokra, kérelmekre irányadó mintákkal találkozhat az olvasó, olyanokkal, amelyek a hatályos Pp. által megkövetelt szigorúbb formai és tartalmi követelményeknek megfelelnek. Az egyes iratmintákat gyorstáblázat követi, amelyek a beadvánnyal kapcsolatos legfontosabb információkat tartalmazzák, mint például azt, hogy az eljárás mely szakaszában, milyen határidővel, milyen melléklettel és mely perbeli szereplő által terjeszthető elő a beadvány. (K. A.)
- *A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény magyarázata*
WOPERA Zsuzsa (szerk.)
Wolters Kluwer, Budapest, 2017
Kommentár. Terjedelem: 722. Bibliográfia a lábjegyzetekben.
ISBN 978 963 295 694 7
- A szerzők egyetemi oktatók és gyakorló jogászok (bírák, ügyvéd és önálló bírósági végrehajtó), akik valamennyien részt vettek az új polgári perrendtartás kodifikációjában. A kötet szerkesztője a Miskolci Egyetem polgári eljárásjogász professzora, a kodifikációért felelős miniszteri biztos. A mű alapvetően a polgári perrendtartásról szóló törvény szerkezetét követi olyan módon, hogy a jogszabály szövegét követi a normaszöveghez fűzött részletes és kimerítő magyarázat, amelyből megismerhetjük az adott rendelkezés célját és lényegét. A számtalan jogirodalmi hivatkozáson túl a kötet érdemei közé tartozik, hogy mindig ismerteti a releváns jogtörténeti megoldásokat, illetve nemzetközi kitekintés keretében az olvasó megismerheti egyes perjogi rendszerek, elsősorban a német, osztrák és svájci perrendtartás megoldásait is. A magyarázat segítségül szolgálhat mind a polgári eljárásjog oktatásához, mind a jogalkalmazásban a jogszabály szövegének értelmezéséhez. (K. A.)

VEGYES TÁRGYÚ TANULMÁNYKÖTET

- *Jogtudomány a jogfejlődés szolgálatában. Szemelvények a modern jogi kutatók köréből*
Szikora Veronika–Árva Zsuzsanna (szerk.)
DE ÁJK, Debrecen, 2017
Tanulmánykötet. Terjedelem: 235. Bibliográfia a lábjegyzetekben.
ISBN 978 963 12 9316 6
- A szerzők a debreceni jogi kar oktatói, doktoranduszai és joghallgatói. A kötet az Igazságügyi Minisztérium által támogatott kutatási program eredménye, amelynek sajátossága, hogy egy-egy oktató egy-egy graduális vagy doktorandusz hallgatóval közösen vett részt benne, így tizenkét oktatói-hallgatói kutatócsoport jött létre a legkülönbözőbb jogi témákra fókuszálva. A programot lezáró tanulmányok többek között az Európai Unió Bíróságával, a fogyasztói jogviták alternatív rendezésével, az államfők nemzetközi jogi felelősségével, a parlamenti képviselők mentelmi jogával és a vagyon elleni bűncselekményekkel foglalkoznak. (F. F.)